

CNPF a organizat Seminarul „Activitățile și Funcțiile Depozitarului Central de Valori Mobiliare”

2

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

3

Interviu cu Alexandru Zgardan, președintele companiei de asigurări GARANȚIE

4

Volumul valorilor mobiliare de stat în circulație a scăzut

La finele lunii iulie curent, volumul valorilor mobiliare de stat (VMS) în circulație a constituit 6 mld. 559,72 mil. lei (516,5 mil. USD) sau cu 0,08% mai puțin decât la finele lunii iunie (6 mld. 564,97 mil. lei).

La data de 1 august curent, cota valorilor realizate în cadrul licitațiilor pentru plasarea acestora a fost de 4 mld. 244,62 mil. lei (64 la sută din volumul general plasat). Valorile mobiliare în sumă de 2 mld. 082,24 mil. lei sunt convertite în BT de credite acordate Guvernului. OS (Obligații de Stat) ale stabilității financiare la finele anului au constituit 232,85 mil. lei. În structura volumului HVS (Hârții de Valoare de Stat) în circulație (realizate la licitație) după termenele de plasare, la data de 1 august curent cel mai mare volum a revenit pentru prima dată BT-364 zile – 1 mld. 960,03 mil. lei. Acestea sunt urmate de BT-182 zile – 1 mld. 573,37 mil. lei, BT-91 zile – 513,7 mil. lei, OS – 2 ani – 146,95 mil. lei, OS prin corespondență – 50,3 mil. lei.

InfoMarket relatează că în iulie s-a atestat cel mai mic randament mediu ponderat al HVS – 4,58 la sută anual (anterior – 4,62 la sută, în iunie). În ianuarie și februarie, randamentul mediu ponderat al HVS a fost de 5,21 la sută anual, în martie – 5,17 la sută, în aprilie

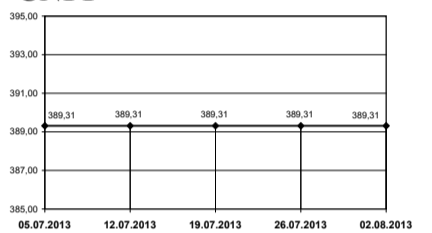
– 5,15 la sută anual, în mai – 4,63 la sută, în iunie – 4,58 la sută anual. La finele anului trecut, randamentul mediu ponderat al HVS de toate tipurile a fost de 6,10 la sută anual. În iulie 2013, în comparație cu iunie 2013, randamentul s-a redus la: BT-91 zi – de la 3,62%

la 43,53% anual; BT-182 – de la 4,61% la 4,58% pe an, BT-364 zile – de la 5,63% la 5,62% pe an; OS-2 ani – de la 5,27% la 5,34 la sută anual. Rata de bază a BNM a constituit, din 29 aprilie 2013, 3,5 la sută anual.

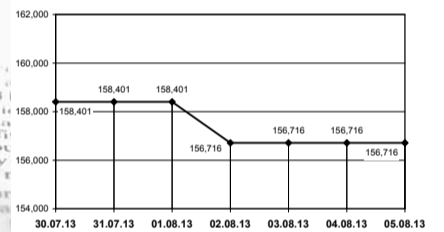
InfoMarket

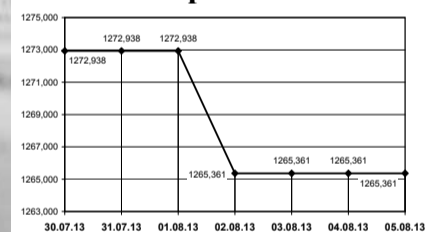
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar 7.08.2013

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	12.6896
EUR	1	16.8422
UAH	1	1.5623
RON	1	3.8199
RUB	1	0.3856

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 29 iulie – 02 august 2013 a constituit 10,2 mil. lei. Au fost înregistrate 23 tranzacții cu acțiunile a 9 emitenți.

Volumul Secției de Bază a Burselor a constituit 9,7 mil. lei. Prețul de piață al acțiunilor „Moldova Agroindbank” a scăzut de la 1044,99 până la 1025 lei. Acțiunile „Banca de Finanțe și Comerț” și „Energbank” s-au tranzacționat cu 120 lei și, respectiv, 114 lei per acțiune. S-au micșorat prețurile de piață ale acțiunilor „Moldasig” – de la 200 până la 120 lei și „JLC-Invest” – de la 1 leu până la 0,65 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe prin intermediul licitațiilor cu strigare au fost tranzacționate acțiunile a 3 emitenți în sumă de 537,2 mil. lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.
Bursa de Valori a Moldovei

www.moldse.md

Recolta de grâu din anul curent este cea mai bună din ultimii 10 ani

Recolta de grâu din anul curent a depășit cifra de 1 mln de tone și este cea mai bună din ultimii 10 ani. Anunțul a fost făcut în cadrul unei conferințe de presă de ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare Vasile Bumacov, informează MOLDPRES.

Potrivit lui Bumacov, în această vară agricultorii au recoltat circa 3,1 de tone de grâu la hectar, cu cel puțin o tonă mai mult ca în anii trecuți. „Circa 40% din grâu este alimentară, iar restul va fi folosit pentru furaje. Peste 70 de mii de tone vor fi material semincer, 340 de mii de tone vor asigura securitatea alimentară a țării, 400 de mii de tone vor fi consumate de sectorul zootehnic, iar pentru export vor rămâne 160 de mii de tone”, a spus Bumacov.

Ministrul a adăugat că peste 800 de mii de tone de grâu vor fi consumate în interiorul țării, iar ministerul va depune toate eforturile pentru ca piața să nu fie monopolizată, iar prețul la pâine să nu varieze prea mult.

„Formarea prețurilor va depinde de relațiile dintre producători și procesatori. În anul trecut procesatorii au lucrat în pierdere, iar acum ar fi rândul producătorilor să restabilească echilibrul. În fiecare an sunt tendințe de a monopoliza exportul de cereale și cel de fructe și legume, însă ministerul face tot posibilul pentru a-i feri pe producători de cei care vor să blocheze situația”, a remarcat Bumacov.

Conform datelor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în anul curent s-au recoltat peste 1 mil. 335 de mii de tone de cereale din prima grupă.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Seminarul organizat de Comisia Națională a Pieței Financiare privind activitățile și funcțiile Depozitarului Central vor contribui la tranzacționarea valorilor mobiliare de stat la Bursa de Valori

În perioada 16-17 iulie 2013, Comisia Națională a Pieței Financiare din Republica Moldova, cu susținerea Instrumentului pentru Cooperare Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene (TAIEX), a organizat Seminarul cu tema „Activitățile și Funcțiile Depozitarului Central de Valori Mobiliare”.

Seminarul a fost susținut de Sanda Nan și Alina Dragomir, experți din partea Autorității de Supraveghere Financiară din România (ASF), care, pe parcursul celor două zile, au prezentat experiența acumulată și reformele sectoriale promovate în contextul integrării europene a pieței de capital din România în ceea ce privește Depozitarii Centrali.

Seminarul a debutat cu descrierea configurației pieței de capital din România și a instrumentelor financiare depozitate și decontate prin sistemele administrate de Depozitarii Centrali. Discuțiile au continuat pe marginea procesului de autorizare a Depozitarului Central (condițiile, documentația ce trebuie să însoțească cererea de autorizare, precum și validarea conducerii Depozitarului Central). Acestea au fost urmate de dezbateri cu privire la supravegherea și monitorizarea Depozitarului Central și a sistemului de compensare-decontare a operațiunilor cu instrumente financiare, cu accent pe obiectivele vizate în procesul de supraveghere și monitorizare. Totodată, s-a discutat despre instrumentele utilizate de autorități în procesul de supraveghere și monitorizare, incluzând categoriile de raportări efectuate de Depozitarul Central.

Sanda Nan a subliniat rolul Depozitarului Central, menționând că orice tranzacție cu instrumente financiare este urmată de operațiuni de compensare, decontare și transfer al dreptului de proprietate. Aceste operațiuni se efectuează de către Depozitarul Central în scopul efectuării în mod Centralizat a operațiunilor cu valori mobiliare și pentru asigurarea unei evidențe unitare a acestora.

Alina Dragomir a specificat că printre instrumentele utilizate de către ASF pentru supravegherea Depozitarului Central de valori mobiliare sunt următoarele: raportări periodice și ad-hoc realizate de către Depozitarul Central conform reglementărilor ASF, solicitări de date, informații, documente, solicitarea modificării/completării reglementărilor și/sau a practicilor Depozitarului Central, inspecții periodice și tematice efectuate la sediul Depozitarului Central.

ASF supraveghează sistemul de compensare-decontare administrat de Depozitarul Central cu privire la: respectarea condițiilor impuse la acordarea autorizației,

desfășurarea ordonată și transparentă a operațiunilor de compensare și decontare a valorilor mobiliare, precum și cu privire la îndeplinirea cerințelor privind protecția investitorilor.

Obiectivele fundamentale avute în vedere în cadrul activității de supraveghere realizată de către ASF sunt: promovarea încrederii pe piețele de instrumente financiare și în investițiile în instrumente financiare; asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase; promovarea funcționării corecte și transparente a piețelor de instrumente financiare; asigurarea respectării standardelor de soliditate financiară și de practică onestă pe piețele de instrumente financiare; evitarea apariției riscului sistemic pe piețele de instrumente financiare; prevenirea afectării egalității de informare și tratament al investitorilor sau a intereselor acestora.

Banca Națională a României (BNR) monitorizează funcționarea sigură și eficientă a sistemelor de plăți și a sistemelor de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare pentru asigurarea și menținerea stabilității financiare.

Obiectivele principale ale BNR în domeniul monitorizării sistemelor sunt: menținerea stabilității financiare, asigurarea unui canal adecvat de transmitere a politicii monetare, asigurarea eficienței sistemelor de plăți, respectarea de către operatorii de sisteme de plăți a cadrului legal, menținerea încrederii publicului în sistemele de plăți, în instrumentele de plată și în moneda națională.

Prezentările și discuțiile din cea de-a doua zi a seminarului au debutat cu legăturile electronice între sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare, un subiect extrem de important, în special, în contextul creșterii numărului tranzacțiilor transfrontaliere. Dezbaterile s-au concentrat pe elementele avute în vedere la stabilirea legăturilor electronice în ceea ce privește evaluarea integrității financiare și a încrederii operaționale a sistemelor, monitorizarea permanentă a potențialelor surse de risc operațional, de credit și de lichiditate la care sunt supuse entitățile implicate în adoptarea măsurilor necesare pentru minimizarea acestora. S-a discutat pe marginea principiilor incluse

în Codul de conduită european pentru compensare și decontare, în cadrul Principiilor CPSS-IOSCO pentru infrastructurile piețelor financiare publicate anul trecut, precum și în cadrul Proiectului de Regulament privind îmbunătățirea decontării operațiunilor cu instrumente financiare în Uniunea Europeană și Depozitarii Centrali și de modificare a Directivei 98/26/CE privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, aflat în curs de negociere la nivelul Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene.

Au fost puse în discuție și procedurile de compensare-decontare utilizate de Depozitarii Centrali din România, cu descrierea măsurilor de administrare a riscurilor (ex.: fondul de garantare și marje, limita de tranzacționare, buy-in, sell-out, împrumutul de instrumente financiare), aplicarea principiului „livrare contra plată”, finalitatea decontării, modele de deținere în conturi a instrumentelor financiare, cu prezentarea sistemului de conturi globale utilizat de Depozitarii Centrali din România (incluzând aspecte privind reconcilierea zilnică a deținerilor, condițiile tehnice și operaționale aplicabile intermediarilor și Depozitarului Central, obligațiile de raportare a deținerilor).

Alina Dragomir a declarat că Depozitarul Central din România poate să mențină următoarele sisteme de conturi: conturi individuale de valori mobiliare deschise în numele proprietarilor de valori mobiliare (secțiunea registru), conturi globale de valori mobiliare deschise de către participanți în care sunt înregistrate valorile mobiliare aflate în proprietatea clienților.

Totodată, fiecărui cont i se acordă un număr de identificare unic conform procedurilor Depozitarului Central. Iar participanții la sistemul Depozitarului Central pot utiliza unul sau mai multe conturi globale, precum și un cont propriu (house). Informațiile furnizate emitenților (lista deținătorilor de valori mobiliare) se bazează pe raportările transmise de participanți.

„Este strict interzis transferul de proprietate între clienții participanților care se găsesc într-un cont global, altfel decât prin tranzacții, cu excepția cazurilor prevăzute de reglementările ASF. Nici un transfer între contul house și contul global de clienți sau între subconturile individuale ale clienților din cadrul contului global, evidențiate în sistemul propriu de back-office al intermediarului – participant la sis-

temul Depozitarului Central, nu poate avea loc în lipsa unei tranzacții, cu excepția: operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, operațiunilor de constituire a garanțiilor financiare cu transfer de proprietate formate din valori mobiliare, operațiunilor de însușire a garanțiilor fără transfer de proprietate constituite din valori mobiliare”, a menționat Alina Dragomir.

În România, intermediarii au obligația de a utiliza în sistemele de back-office o aplicație software care să evidențieze zilnic în subconturile individuale ale clienților atât identitatea fiecărui client, cât și deținerile acestuia, cu înregistrarea expresă a sarcinilor existente asupra valorilor mobiliare deținute, ca urmare a efectuării operațiunilor de împrumut de valori mobiliare, precum și a celor de constituire a garanțiilor asociate acestora. Sistemele de back-office ale intermediarilor trebuie să aibă capacitatea de a arhiva istoricul tuturor tranzacțiilor cu valori mobiliare și a operațiunilor aferente acestora, inclusiv a operațiunilor de împrumut de valori mobiliare și de constituire de garanții asupra valorilor mobiliare.

Alina Dragomir a precizat că “în iunie 2009, Comitetul European al Reglementatorilor de Valori Mobiliare (CESR) și Sistemul European al Băncilor Centrale (ESCB) au publicat „Recomandările pentru sistemele de decontare a tranzacțiilor cu instrumente financiare și pentru contrapărțile centrale din Uniunea Europeană”, adresate autorităților de reglementare a valorilor mobiliare și autorităților de supraveghere bancară. Recomandările ESCB-CESR au la bază Recomandările CPSS-IOSCO pentru sistemele de decontare a tranzacțiilor cu instrumente financiare (2001) și Metodologia de evaluare aferentă (2002), precum și Recomandările CPSS-IOSCO pentru contrapărțile Centrale (2004)”.

Recomandările CPSS-IOSCO din 2001 și 2004 au fost revizuite, ceea ce a condus la elaborarea “Principiilor CPSS-IOSCO pentru infrastructurile pieței financiare” și a metodologiei aferente, publicate în aprilie 2012, respectiv în decembrie 2012.

În același timp, experta Sanda Nan a spus că în România participanții compensatori sau băncile de decontare sunt instituții de credit autorizate de către BNR sau de către o altă autoritate de supraveghere dintr-un alt stat membru care au încheiat contract de decontare cu Depozitarul Central, contract de participare la sistemul ReGIS și contract de constituire și executare garanții

cu BNR, care participă în procesul de decontare a fondurilor bănești a tranzacțiilor cu instrumente financiare înregistrate în sistemul Depozitarului Central și la care participanții la sistemul de compensare-decontare și registru administrat de Depozitarul Central sunt titulari de conturi de decontare.

Împărtășind experiența României în ceea ce privește tranzacționarea valorilor mobiliare de stat la bursa de valori, expertele de la ASF au menționat că în România există trei sisteme de plăți, respectiv unul pentru plăți de valoare mare în lei (ReGIS), unul pentru plăți de valoare mică și volum mare în lei (SENT), precum și un sistem de plăți de mare valoare în euro (TARGET2-România). Totodată, există un sistem de depozitare și decontare pentru titluri de stat și certificate de depozit emise de banca Centrală (SaFIR) și două sisteme de compensare/decontare a valorilor mobiliare – RoClear (menținut de Depozitarul Central, membru a grupului Bursa de Valori București.) și SIBEX (menținut de Depozitarul Sibex, membru al grupului Sibiu Stock Exchange), care decontează prin sistemul ReGIS. Toate sistemele menționate decontează în sistemul prin conturi ale instituțiilor de credit deschise la BNR.

În acest context, Nina Savin, directorul Departamentului operațiuni de piață la BNM, a menționat: „România se află la o etapă mai avansată în reglementări. Ținând cont de faptul că sunt deja în UE și aplică mai bine directivele UE în domeniul respectiv, au reglementări mai detaliate. Rămâne să ținem cont de asta, în condițiile în care în România obligațiunile de stat deja sunt tranzacționate la bursa de valori. Urmează ca noi să organizăm acest lucru pe parcursul anului curent, echipa deja este formată și sper să reușim”.

Seminarul s-a încheiat cu dezbateri privind strategiile pentru dezvoltarea mediului local. Discuțiile au vizat elementele de noutate aduse de Proiectul de Regulament UE privind Depozitarii Centrali și de proiectul TARGET2-Securities dezvoltat de Eurosystem care vor schimba mediul serviciilor post-tranzacționare la nivelul Uniunii Europene în anii următori. S-a subliniat importanța interconectării infrastructurilor de piață și dezvoltarea de noi servicii, având ca obiectiv oferirea accesului la instrumente financiare străine pentru investitorii locali și creșterea lichidității piețelor de instrumente financiare.

Florin LEVĂNȚICĂ

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 26 iulie 2013 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF).

În cadrul ședinței, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat reperfectarea licențelor Societății de Asigurări-Reasigurări „MOLDCARGO” S.A., Societății de Asigurări – Reasigurări „DONARIS GROUP” S.A., Societății pe Acțiuni „MOLDASIG”, Companiei de Asigurări „KLASSIKA ASIGURĂRI” S.A., Brokerului de Asigurare-Reasigurare „CAPITAL BROKER” S.R.L. și Brokerului de Asigurare-Reasigurare „PARTENER-BROKER” S.R.L., în legătură cu includerea sau excluderea unor adrese de desfășurare a activității licențiate în anexele la licențe.

Urmare a examinării cererii Brokerului de Asigurare-Reasigurare „AUTOBIN-GRUP” S.R.L., ca rezultat al pierderii formularului de licență pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului seria CNPF nr. 000101, eliberat la 19 martie 2009, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat eliberarea duplicatului licenței brokerului respectiv, valabil pînă la data de 19 martie 2014, cu anularea formularului de licență pierdut.

Conform hotărîrii Consiliului de administrație al CNPF, s-a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a valorilor mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății pe acțiuni „AGENȚIA DE ADMINISTRARE ȘI SECURITATE ECONOMICĂ” în sumă de 12800000 lei, în număr de 12800000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 1 leu, cu numărul înregistrării de stat MD14ASEC1007, din contul aporțurilor nebănești și ale Societății pe acțiuni „PASC-CON” în sumă de 10000 lei, în număr de 10000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 1 leu, cu numărul înregistrării de stat MD14-PASC1004, din contul mijloacelor bănești,

precum și restructurarea emisiunii anterioare de acțiuni ale Societății pe acțiuni „AUGUR-PERLA” prin majorarea valorii nominale a unei acțiuni ordinare nominative de la 10 lei la 654 lei din contul activelor nete. Capitalul social al societății după restructurarea emisiunii va constitui 17004000 lei, divizat în 26000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 654 lei, cu numărul înregistrării de stat MD14AUGU1009.

Examinînd materialele prezentate, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat înregistrarea prospectului ofertei publice de preluare obligatorie pe piața

secundară a valorilor mobiliare, inițiată de ofertantul Vladislav Vișcu, obiectul căreia îl constituie procurarea a 16 610 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „RTS-SPICUȘOR”, la prețul de 0,50 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării.

Avînd în vedere rezultatele analizei din oficiu, pentru nerespectarea legislației cu privire la asigurări la contractarea de credite, Consiliul de administrație al CNPF a decis sancționarea Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. cu amendă, care se transferă la bugetul de stat, și prescrierea conducerii companiei de a respecta necondiționat prevederile actelor legislative și normative în domeniul asigurărilor referitor la restricțiile privind efectuarea tranzacțiilor de către asigurator.

În cadrul aceleiași ședințe, s-a aprobat hotărîrea cu privire la reperfectarea licenței Asociației de Economii și Împrumut „COBANI” – prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: comuna Balatina, raionul Glodeni, satul Butești, raionul Glodeni, comuna Braniște, raionul Rîșcani,

precum și hotărîrea cu privire la reperfectarea licenței Asociației de Economii și Împrumut „SPEIA” – prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unor noi unități administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Delacău, raionul Anenii Noi, satul Puhăceni, raionul Anenii Noi.

Întru satisfacerea cererii Asociației de Economii și Împrumut „CAZANGIC” privind retragerea licenței și depunerea benevolă a acesteia, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat hotărîrea prin care se retrage licența de categoria A pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut de către Asociația de Economii și Împrumut „CAZANGIC” seria CNPF nr. 000171, eliberată la data de 24 aprilie 2009.

De asemenea, în ședința Consiliului de administrație al CNPF din 26.07.2013 s-a decis avizarea înregistrării de stat a statutelor asociațiilor de economii și împrumut „CREDITE-SUDARCA”, „GLIA DIN CROCMAZ”, „MĂGDĂCEȘTI”, „TUTUNARIU”, „VADUL-RAȘCOV”, „ALBINA”, „ARSUL”, „DOBĂNIȚA”, „PĂDUREANCA”, „PUȚINTEI”, „COLBAȘI CREDIT” și „BANI-GARAPRIM” în redacție nouă.

Banca Națională va începe cu Moldova Agroindbank activitatea de dezvoltare a informației privind acționarii reali ai băncilor

Banca Națională a Moldovei (BNM) va începe cu Moldova Agroindbank activitatea de dezvoltare a informației privind acționarii finali ai băncilor, le-a declarat jurnaliștilor guvernatorului BNM, Dorin Drăguțanu.

Potrivit agenției „INFOTAG”, funcționarul a amintit că amendamentele la Legea cu privire la instituțiile financiare care urmăresc asigurarea transparenței în structura băncilor au intrat în vigoare în luna aprilie a acestui an.

„Suntem hotărâți să implementăm aceste prevederi. BNM elaborează deja o serie de regulamente, care urmează să fie înregistrate la Ministerul Justiției. Acestea trebuie să aducă mai multă claritate pentru acționarii băncilor referitor la comportamentul regulatorului pe baza rigorilor noi. Testul principal de implementare a normelor noi va fi dezvoltarea deținătorilor de acțiuni finali la Moldova Agroindbank”, a adăugat responsabilul.

„La această etapă așteptăm decizia Curții de Apel Chișinău cu privire la acțiunea noastră referitoare la decizia Judecătorei sectorului Buiucani (care îi interzice regulatorului să efectueze orice acțiuni – n. r.). Sperăm că decizia Judecătorei sectorului Buiucani va fi anulată. Și atunci când vom fi cu mâinile dezlegate, vom întreprinde măsuri foarte hotărâte și îl vom da în vileag pe fiecare acționar al MAIB. Apoi, pas cu pas, Banca Națională îi va da în vileag pe acționarii din alte bănci”, a promis șeful instituției.

Conform spuselor lui Drăguțanu, „lipsa de transparență în structura acționarilor băncii este una dintre problemele extrem de serioase”.

„Nu este vorba despre birocrație sau dorința Băncii

Naționale de a obține nume, fotografii. Ci de riscurile că într-un viitor nu prea îndepărtat, marii creditorii financiari ai Moldovei, în special, creditorii și investitorii sectorului bancar, nu vor dori să-și extindă activitățile din Moldova, pentru că nu vor cunoaște cu cine au de a face”, s-a arătat îngrijorat guvernatorul BNM.

Drăguțanu a precizat că potrivit amendamentelor la Legea cu privire la instituțiile financiare, BNM va avea pârghii suplimentare de influență asupra băncii, a conducerii și acționarilor acesteia, dacă aceștia nu vor dori să ofere informație.

„Firește, vor fi tentative de opunere acestui proces. Succesul celor concepute va depinde de felul în care se vor comporta judecătorii din Moldova, cât de rapid și de hotărât noi vom implementa normele legii noi”, a declarat șeful BNM.

Agenția „INFOTAG” a comunicat anterior că în luna aprilie a acestui an, au intrat în vigoare amendamentele la Legea cu privire la instituțiile financiare, cu privire la Banca Națională, la Codul de Procedură Civilă, Codul de Executare și Codul Contenciosului Administrativ, care au ca scop sporirea transparenței în sistemul bancar și prevăd dezvoltarea informației cu privire la acționarii reali ai băncilor, dar și interzic companiilor înregistrate în off shore-uri să dețină acțiuni la băncile moldovenești.

Legea stabilește și sancțiuni pentru furnizarea de date neveridice despre componența acționarilor și deținătorii finali ai băncilor; blocarea anumitor drepturi – de vot, de convocare a adunării generale a acționarilor sau includerea anumitor chestiuni în ordinea de zi pentru băncile care nu prezintă Băncii Naționale și publicului larg informații veridice despre acționarii lor.

ASIGURĂRILE ÎN ȘTIRI

CNPF a decis anularea deciziei de suspendare a dreptului Societății de Asigurare-Reasigurare „Moldcargo” pentru eliberarea polițelor de asigurare „Carte Verde”

Potrivit unui comunicat de presă al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Consiliul de administrație al CNPF a decis abrogarea Înscrierii Protocolare nr. 15/9 din 03.04.2013 „Cu privire la documentul executoriu nr. 175-924/13 din 29.03.2013” și suspendarea accesului Societății de Asigurare-Reasigurare „MOLDCARGO” S.A. și al persoanelor cu atribuții de procesare a contractelor de asigurare împuternicite de către Societatea de Asigurare-Reasigurare „MOLDCARGO” S.A. la Sistemul automatizat de stat RCA Data în partea ce ține de eliberarea în regim on-line a certificatelor de asigurare „Carte Verde”. Vicepreședintele Consiliului de administrație al CNPF, Iurie Filip, a declarat pentru InfoMarket că decizia anterioară a comisiei a fost bazată pe decizia instanței judecătorești, dar odată ce BNAA (Biroul Național pentru Asigurarea Auto) și Moldcargo au ajuns la o înțelegere comună și și-au retras contestațiile din instant, CNPF a anulat decizia sa, care și-a pierdut puterea juridică.

Infomarket

Bursa de Valori a înregistrat vânzarea-cumpărarea a 78 mii de acțiuni ale „MOLDASIG” la prețul de 120 lei fiecare

Bursa de Valori a Moldovei a înregistrat pe 30 iulie o tranzacție de vânzare-cumpărare a 78 mii de acțiuni ale societății de asigurări „Moldasig” la prețul de 120 lei pe o acțiune.

Potrivit agenției „INFOTAG”, în anul 2012 cel mai mare acționar al „Moldasig”, „Rosgosstrah” (Rusia) a comercializat în mod surprinzător pachetul de acțiuni majoritar pe care îl deținea la „Moldasig”, unui număr de cinci companii private moldovenești. Ca urmare, acționarii companiei sunt opt persoane juridice moldovenești, inclusiv trei companii de stat între care se numără întreprinderea „Calea Ferată din Moldova” (5%), „Poșta Moldovei” (4,8%) și „Banca de Economii” (10,2%), la care statul deține 56% dintre acțiuni.

Solicitați de agenția „INFOTAG”, experți în piața asigurărilor au presupus că unul dintre cei cinci acționari noi ai companiei de asigurări și-a comercializat pachetul de acțiuni.

„Acesta este ÎCS Stock-Trading, care a deținut 13% dintre acțiunile companiei de asigurări”, au precizat ei.

„INFOTAG” precizează: După anul 2012, „Moldasig” avea o cotă de piață de 30,8%, prime de asigurare atrase de 334,3 mil. lei, plăți în valoare de 160,9 mil. lei (nivelul plăților – circa 48,1%). La 1 ianuarie, 2013, fondurile proprii (activele nete) ale „Moldasig” depășeau 353,7 mil. lei, activele companiei se evaluau la 598 mil. lei, rezervele de asigurare – la 180,7 mil. lei.

Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole (BNAA) activează la o nouă adresă

Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicole (BNAA) și-a schimbat sediul de pe strada Ștefan cel Mare, în clădirea de pe strada Bănulescu Bodoni Mitropolit Banulescu-Bodoni 57/1 (în clădirea CIA ASITO).

Ruslan Petrusenco, directorul BNAA a declarat pentru Capital Market că acest lucru a fost decis în cadrul Consiliului de Administrație al BNAA, reieșind din faptul că în vechiul sediu nu erau condiții suficiente de bune.

„În sezonul rece nu era încălzire curentă, iar pentru sezonul cald lipseau aparatele de aer condiționat. În plus, spațiul nu era suficient de mare pentru numărul de angajați din cadrul instituției”, a declarat Petrusenco.

Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A. a fost amendată cu 15 mii lei

Decizia a fost luată de Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), autoritatea de supraveghere a pieței financiare nebankare a Republicii Moldova.

Potrivit hotărârii CNPF, motivul unei asemenea decizii este faptul că CIA „ASITO” a contractat fără avizul scris al CNPF un credit bancar de 11,25 milioane de lei. „Valoarea împrumutului este mai mare de 10% din capitalul social al companiei, iar autoritatea de supraveghere nu a fost informată în decurs de cinci zile despre gajarea imobilului (sediul ASITO n. r.), ceea ce este o încălcare a legislației”, se arată în hotărîrea CNPF.

Potrivit rezultatelor pentru primul trimestru al anului curent, CIA „ASITO” este a treia companie de pe piață după primele bruto subscrise și îi revine o cotă de piață de 16,7 la sută.

Acționarul majoritar al ASITO este compania Windon & Flanders Limited din Marea Britanie, care deține în prezent 50,13%. Câte 17% și respectiv 16% dețin firmele Dorwan Management Limited și Ourimon Venture Limited din Cipru.

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresă: 67770

Posta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/ 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca”, S.A.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

„După toate „războaiele” de pe piața de asigurări e timpul să vedem și interesul comun”

Interviu cu Alexandru Zgardan, președintele companiei de asigurări GARANȚIE

„DUPĂ PRIMUL SEMESTRU SUNTEM ÎN TOP 10”

– Dacă tot e în vogă, o să încep prin a vă aminti că au trecut 100 zile de la investirea Dvs. în funcția de președinte al companiei de asigurări Garanție. Care sunt realizările pentru această perioadă? Ați făcut unele schimbări radicale? Ce nu v-a reușit?

– Eu am vrut să realizez ceva imposibil – în viziunea unora. Cred însă că nu există nimic imposibil. Îmi doresc să aduc compania într-o situație în care nu a fost niciodată timp de 20 ani din momentul fondării. Mă refer aici la poziția pe piață, la imaginea companiei, la echipa care este aici, la dinamica din interiorul companiei. Când spun dinamică, eu prefer să simt energie pozitivă: clienți satisfăcuți, oameni mulțumiți că se mișcă înainte. În primele zile când am venit în sediul companiei era cam pustiu, acum cred că s-a schimbat atmosfera. Eu schimb multe și sper să fie spre bine. Ca lider e important să „îmbolnăvești” oamenii din jur cu aceeași pasiune pe care o ai pentru ce faci. Deseori, acest factor este mai important decât motivarea financiară a echipei. Eu am rezultatele primului semestru comparativ cu perioada similară de anul trecut. În primul rând, au crescut semnificativ primele subscrise și încasate. Cred că acesta este doar un început al eforturilor echipei, care în această perioadă s-a dedicat total obiectivelor puse. Eu le-am spus colegilor mei că primul an este foarte important pentru ceea ce dorim să facem în continuare. Multe proiecte sunt la etapa în care abia am pus semințele în pământ și hai să ne imaginăm că aceasta este o cultură multianuală, care va da roade peste ceva timp. Este devreme să vorbim despre rezultate pe toate fronturile, dar acestea nu vor întârzia să apară, vă asigur.

– Ce schimbări la nivel de echipă ați făcut?

– Eu am evitat greșeala majorității managerilor din Moldova – concedierile în masă la schimbarea top-managementului. Asta înseamnă oameni nemulțumiți, or, convingerea mea este că această energie negativă influențează activitatea companiei mai târziu. În esență, am făcut echipa mai puternică pentru că am completat rândurile angajaților cu oameni noi. Am fortificat departamentul de underwriting, reasigurări, despăgubiri, serviciul juridic, vânzări. Practic, toate departamentele au fost completate cu oameni noi.

– Ce sugestii pentru activitate ați avut de la acționar? Sau mai mult Dvs. ați venit cu propuneri? Care sunt acestea?

– Acționarul mi-a dat obiectivele. Metode de a le realiza sunt multe și trebuie să le descoperi și să faci uz de ele la maxim. Eu am libertatea de a acționa în atingerea obiectivelor puse în fața mea. Despre ele prefer să discut după un an de activitate, atunci când va fi posibil de estimat realizarea acestor obiective.

– Ați realizat o strategie pentru o anumită perioadă? Ce prevede aceasta?

– Din cauza creșterii mari pe care am avut-o în ultima perioadă, fac o revizuire totală a business-planului. Deoarece ceea ce a fost la nivel de strategie în momentul investirii nu mai este valabil. La început m-am gândit că trebuie pus pe roate retail-ul în teritoriu. Ne propunem să mergem pe o paradigmă destul de nouă reieșind din ideea că prezența în teritoriu a companiei noastre este diferită de a altor companii. Punctul doi era să încheiem semestrul cu rezultate pe care am constatat mai sus că le avem. O a treia dorință era creșterea vizibilității companiei, ceea ce treptat facem. Urmează dezvoltarea vânzărilor corporate pentru care compania tradițional era notorie pe durata existenței sale.

– Compania de Asigurări GARANȚIE S.A. a fost fondată în anul 1993, adică se împlinesc 20 de ani de activitate. Pentru această vârstă este suficient de matură, dezvoltată, competitivă?

– Eu cred că este timpul ca compania să valorifice potențialul pe care îl are și pe care tot timpul l-a avut. Dacă e să facem o paralelă, mulți oameni când ajung la maturitate intră într-o fază nouă a vieții. Sunt sigur că GARANȚIE, de asemenea, se află la o etapă nouă de activitate în care oamenii trebuie să ne cunoască mai bine și noi să cunoaștem lume nouă. Cred că avem multe de demonstrat, echipa este tânără și ambițioasă. Condițiile pe piață sunt oportune, deși mulți o să încerce să mă contradică. Eu le văd ca fiind prielnice.

– Au fost unele momente greșite pe parcursul acestor 20 ani? Care sunt acestea?

– Frica de a gândi la ceva mai mult, mai larg și mai mare. De fapt, asta este o problemă a oamenilor născuți în Uniunea Sovietică. Sistemul educațional din acel sistem omora orice gen de inițiativă, imaginație, creativitate. Frica de a înțelege că majoritatea ideilor mor nu din cauza că nu au reușit la aplicarea în practică, dar pentru că oamenii au frica să încerce să le implementeze. Poate prea mult ne ghidăm de proverbul: „nu da pasărea din mână pe cea de pe gard”. Uneori, însă, trebuie să fim atenți cu asta, altfel riscăm să rămânem doar cu pasărea din mână fără a crește.

– Societatea GARANȚIE Asigurări și-a majorat la finele anului precedent capitalul social de la 15,3 mil. MDL, până la 19,8 mil. MDL, cu intenția de a prelua riscuri noi în asigurare și de a se extinde pe segmentul de asigurări agricole. S-a reușit acest lucru timp de un an și jumătate?

– A fost o decizie bună. Noi acum lucrăm pe acest segment și îndeplinim toate cerințele obligatorii ce țin de lichiditate și solvabilitate. Din aceste considerente ne simțim foarte siguri. O altă realizare a companiei din ultima perioadă este lansarea unui produs nou pentru noi – asigurările în agricultură. Noi avem rezultate bune pe o linie nouă de business pe care am început-o de la zero. Până la sfârșitul anului vom echilibra portofoliul companiei.

– Datele după primul trimestru arată că GARANȚIE nu se

regăsește nici măcar în top 10 al companiilor de asigurări din Moldova?

– Vă asigur că după prima jumătate de an suntem în top 10, chiar în top 8. Pot să vă spun că în 2012 compania ocupa poziția a 15-a din 18 companii care activau atunci. Sunt sigur că la sfârșitul anului compania va ocupa un loc pe care nu s-a mai aflat vreodată pe durata celor 20 de ani de existență și asta va fi doar începutul.

– Nu v-ați gândit la un rebranding al companiei?

– Am avut o astfel de idee. Dacă o să facem un rebranding al companiei, acest lucru se va întâmpla mai târziu, când deja vom avea unele realizări solide. Chiar dacă va fi, acesta va fi unul soft. Or, nu faci rebranding până când nu pui pe roate toate celelalte aspecte vitale pentru o companie.

„CUM POATE OMUL CUMPĂRA O PROMISIUNE DACĂ NU ARE ÎNCREDERE ÎN NIMIC?”

– Dvs. aveți o bogată experiență în domeniul asigurărilor în Moldova. În CV-ul Dvs. figurează denumiri precum QBE ASITO, GARANȚIE Asigurări, VICTORIA Asigurări. Pe de altă parte ați fost și Membru al Consiliului de Experti la CNPF. Pe lângă toate acestea sunteți școlit peste hotare: deținător al titlului de Magistr în drept de la WASHINGTON University School of Law din SUA. În contextul tuturor celor menționate, cum caracterizați piața de asigurări din Moldova la capitolul dezvoltare, corectitudine, aplicarea metodelor noi de lucru etc.?

– Eu cred că o mare greșală a multor lideri este că încearcă să stea în spatele echipei, a angajaților, atunci când locul unui lider este să stea în față, mai ales în ceea ce ține de efortul depus pentru atingerea obiectivelor propuse. Eu primul o să intru în sediul companiei și ultimul o să-l părăsesc.

Cred că felul în care sunt înțelese asigurările este unul greșit. Consumatorii percep asigurările ca pe o taxă suplimentară. Știu că acest lucru este foarte greu de schimbat, dar nu înseamnă că trebuie să nu facem nimic. Companiile de asigurări în lupta teribilă pentru o bucată de piață, uneori merg prea departe. În general, oamenii din Moldova, inclusiv și businessul, văd lucrurile pe un termen foarte scurt. Nu au planuri obiective de lungă durată.

Piața de asigurări din Moldova este masiv obligatorie. Obligatorie nu doar prin lege. Aici putem vorbi despre ipotecă, leasing, turism, creditele bancare etc. Pe de o parte, asiguratorii nu fac prea multe eforturi pentru a aduce ceva nou pe piață, iar pe de altă parte, guvernul nostru totdeauna a fost foarte socialist în politicile sale. Aici putem aduce același exemplu al inundațiilor de la Cotul-Morii. De ce oamenii în calitate de proprietari ai unor locuințe care sunt amplasate într-o zonă de risc să-și asigure locuința, dacă oricum cineva va veni și le va soluționa problema? Pe piața de asigurări lupta se dă pe eșchierile înguste. Unele companii de asigurări au știrbit imaginea nu doar a compani-

ei, dar a întregii piețe, contribuind astfel și mai mult la modul greșit de percepere a produselor de asigurare de către populație.

– Ce sfaturi le-ar prinde bine companiilor de asigurări, acționarilor?

– Să stabilească obiective de lungă durată. Acționarii vor profit acum, rezultate imediate. Dacă creștem o piață matură și corectă, atunci va fi mult mai ușor. Să pună mai mult accentul pe educarea oamenilor. Deși asigurările nu sunt ceva nou, felul în care acestea erau percepute în perioada sovietică nu mai este valabil acum. Trebuie să facem oamenii să înțeleagă că asigurările sunt un serviciu care are menirea să ușureze viața, dar nu este obligat să o facă. Acest lucru s-ar putea face în baza unor exemple pozitive. După toate „războaiele” care au avut loc pe piața de asigurări, cred că e timpul să vedem și interesul comun, nu doar cel individualizat. Deoarece purificarea pieței a avut loc deja. Sunt interese comune. Sunt multe lucruri comune de făcut, or, o singură companie nu prezintă forță.

Mulți participanți ai pieței de asigurări din Moldova nu realizează că aici, de fapt, este vorba de egalitate la nivel de metode de aplicare. Corectitudinea este foarte importantă în relația cu brokerii, clienții. Cred că ego-urile, personalitatea managerilor deseori influențează negativ politica companiei. La noi este o paradigmă greșită a businessului. Oamenii nu înțeleg că businessul se construiește piatră pe piatră o perioadă lungă. Cred că e timpul să ne maturizăm.

– Care sunt cele mai mari lacune pe care le resimțiți pe parcursul activității?

– Cartelizarea. Un fel de cartelizare a businessului în Moldova. Eu am obosit de așa numitele liste aprobate în bănci, în companiile de leasing, unele ministere, în companii private. De exemplu, unele bănci, lucrează doar cu 3 companii de asigurări. Chiar acest lucru să fie făcut și în bază de concurs, oricum este greșit. De cele mai multe ori acest lucru se face fără a selecta aceste companii în baza unui concurs. Stați puțin – eu am licență și nimeni nu are dreptul să refuze argumentând că lucrează doar cu anumite companii. Acest lucru se întâmplă în domeniul asigurărilor. Sunt companii care spun că lucrează doar cu companiile din top trei. Aici cât de cât este claritate. Când o să ajungă compania în acest top o să pot lucra cu anumite companii. În această situație mă întreb: la ce folosește licența unei companii, certificatul de înregistrare în baza căruia poate activa? Avem de a face cu o concurență incoretă. De exemplu, clientul merge la un dealer auto unde i se spune că compania la care intenționezi să-ți asiguri bunul procurat nu este acceptată de banca cu care ei lucrează. Adică banca afectează business-urile care nici nu țin de domeniul bancar. Pentru a rezolva această problemă pentru companie încercăm să negociem cu banca care ne creează probleme. Aceasta însă se face la nivel micro, dar e nevoie de ceva mai de amploare la nivel de sistem pentru a încerca să fie soluționată această problemă. Noi vrem

să ne integrăm în UE, or acolo sunt reguli dure la acest capitol.

O altă problemă mare ține de aplicabilitatea egală a legii sau a regulilor pe piață, lucru pe care trebuie să-l asigure organul de reglementare a domeniului de asigurări. Dacă sistemul RCA Data ar fi pus la punct, această problemă ar fi rezolvată.

Un alt aspect problematic ține de comisioanele la vânzarea produselor de asigurare, comisioane care sunt mult prea mari. Acestea ajung în Moldova chiar și până la 50%. Lupta asta teribilă pentru piață este un factor distructiv. Avem exemple de companii care explodează, care s-au jucat prea mult cu asta, unde motivarea forțelor de vânzări a ajuns la extremă. Cred că asemenea exemple vor mai fi, dar în același timp, am siguranța că aceasta o să se termine peste un timp. Deseori elementul de „bani ușori” încă mai persistă pe piața de asigurări. Comisioanele de vânzări foarte înalte mutilează piața de asigurări.

– În general, cum este să lucrezi pe piața de asigurări din R. Moldova?

– Mie îmi este interesant, dar și greu. Pentru mine aceste două cuvinte sunt sinonime deoarece ceea ce este greu, tot timpul este interesant. Pe piața de asigurări ar fi mult mai bine dacă corectitudinea în comportamentul interuman ar fi un element mai important decât este acum. Goana după bani fără careva reguli nu poate duce la un rezultat bun de lungă durată.

– Care este formula succesului în asigurări, după părerea Dvs.?

– Încrederea în cei trei piloni: asigurat, asigurator și intermediar. Toate acestea în pofida modelelor șmechere care sunt foarte în vogă în Moldova. Or, eu am o aversiune mare față de tot felul de scheme din astea șirete. În Republica Moldova mai persistă o influență a anilor '90 în a crede că dacă respecti legea ești un prost. Creșterea economică este imposibilă fără a exclude această problemă. Dacă nu avem reguli de joc corecte, nu va fi o dezvoltare sănătoasă a pieței. Pe termen scurt se poate de câștigat în urma unui astfel de sistem. Pe termen lung – țara nu are viitor. În Moldova cel mai străin cuvânt pentru oameni este „încrederea”, ceea ce este foarte grav. Asigurările sunt o industrie care vinde promisiuni. Cum poate omul cumpăra o promisiune dacă nu are încredere în nimic.

LA BNAA ACUM ESTE UN FEL DE „RĂZBOI RECE”

– De curând sunteți membru în Consiliul de Administrare al Biroului Național al Asiguratorilor Auto (BNAA). Credeți că modificările la nivel de top-management vor schimba situația din această instituție? Dar cea pe segmentul „Carte Verde”?

– Îmi este greu să mă pronunț în lipsa unor rezultate. În formula veche nu era atât problema managementului, cât a membrilor care erau în conflicte interminabile. Putem face o paralelă cu o familie unde părinții se luptă permanent, nici copiii nu vor crește sănătoși. Managerii tot erau pierduți în lupta asta.

– Credeți că schimbarea aceastei a împăcat părțile?

– Nu cred. Eu cred că războiul a fost înghețat. Un fel de „război rece” între părțile care au fost antrenate în el. Dar cred că o pace șubredă este mai bună decât un război „catifelat”. Este o pace și sper să fie spre bine. Eu o să depun maximum de efort pentru a schimba situația, desigur în măsura în care se va ține cont de aceasta.

– Ultimul argument al Comisiei Naționale a Pieței Financiare referitor la prețul mai mare comparativ cu alte țări din regiune al produsului „Carte Verde” a fost: „RM este condiționată de Consiliul Biroului de la Bruxelles care obligă transmiterea garanțiilor financiare”. Cum credeți, cât de mult ține acest argument?

– Relativ. La produsul „Carte Verde” este foarte greu de calculat daunabilitatea deoarece daunele vin cu întârzieri foarte mari. În același timp, dacă vă uitați pe cifre la despăgubirile plătite, profitabilitatea produsului pare a fi relativ mare. Însă, companiile de asigurări vor spune că multe daune vor veni abia peste doi ani. Este și aici un gram de adevăr. Același lucru poate fi spus și la capitolul metodologiei de calcul a primelor. Am criticat inițial și acum această metodologie. Or, cu cifrele trebuie să lucreze aprofundat oameni care nu sunt influențați de nimeni.

– Și actuarii?

– Actuarii sunt foarte puțini, pe de o parte. În Moldova sunt cinci sau șase. E nevoie de nu număr mai mare, în plus, ei lucrează cu cifrele care le sunt prezentate de companii de asigurări și cred că cifrele prezentate trebuie verificate și reverificate.

– Ce puteți spune la capitolul conclucrarea CNPF cu asiguratorii?

– CNPF uneori este foarte rigidă în acțiuni. Știu foarte multe propuneri concrete: reținerea proprie, obligativitatea de a reține 20% din riscurile cedate în reasigurare. Sunt riscuri atât de mari în Moldova că dacă ar fi ca toate companiile de asigurări să se adune, oricum nu ar putea să le rețină în proporție de 20%.

Sunt prevederi legale irealizabile și companiile primesc amenzi pentru faptul că le încalcă. Același lucru este și modulul bonus-malus. Unicul lucru pe care îl doresc companiile de asigurări este să fie respectată legea.

Eu, în calitate de manager de companie de asigurări, sunt pentru eliminarea uzurii, însă trebuie să înțelegem că asta presupune creșterea substanțială a primei de asigurare.

A dialogat
Tatiana SOLONARI

Realitatea economică în cifre

Încet, dar sigur, economia țării dă semne de redresare, susținută în principal de o expansiune dinamică a creditării, remitențelor și a consumului. Cel puțin așa arată datele publicației „Realitatea Economică”, elaborată de Centrul Analitic Expert-Grup. Astfel, în mai volumul total al creditelor noi a crescut cu 19,2%. Principala contribuție a avut-o expansiunea creditării în monedă națională pentru companii, în timp ce creditele în valută străină acordate companiilor s-au redus cu 33,9% față de anul precedent. În prima jumătate a anului, totalul remitențelor a înregistrat o creștere de 10,6%, cu o sporire a ponderii transferurilor din Rusia și o scădere a ponderii celor din UE.

Pe de o parte, consideră experții, această situație denotă o redresare a consumului, iar pe de altă parte, creează presiuni inflaționiste pe termen lung. Prin urmare, o provocare majoră cu care se confruntă banca centrală este menținerea stabilității prețurilor pe fondul persistenței lichidităților abundente din economie. Este important ca acest risc să fie abordat și de alte instituții de resort (de ex. Ministerul Economiei) care, prin eforturi comune, ar trebui să îmbunătățească climatul de afaceri pentru a canaliza masa monetară spre activități investiționale, consideră expertul Adrian Lupușor.

Aspectul negativ se referă la portofoliile băncilor care, deocamdată, rămân afectate de o pondere destul de mare a creditelor neperformante și exportu-

rele rămân volatile, cu o scădere de 8,7% a exporturilor către CSI. Mai mult decât atât, problemele financiare nerezolvate de la Banca de Economii și litigiile juridice dintre acționarii Moldova Agroindbank pun în pericol stabilitatea sectorului bancar.

Mai mult, anomalii climatice recente ar putea afecta redresarea sectorului agricol așteptată pentru anul curent, ceea ce ar putea avea urmări directe asupra creșterii economice. În primele cinci luni ale anului 2013, guvernul a cheltuit pentru alocațiile bugetare destinate agriculturii doar 47,5% din suma planificată, fiind printre cele mai mici rate de execuție comparativ cu alte sectoare. Majoritatea fondurilor a fost utilizată pentru subvențiile regulate destinate achiziționării factorilor de

producție, în timp ce cheltuielile pentru infrastructura rurală și dezvoltarea tehnologiilor au fost cu mult mai mici.

În primele șase luni ale anului curent, valoarea totală a producției agricole a scăzut cu 3,5%, iar exporturile au crescut cu 23% și importurile cu 10,5%. Exporturile de alimente și animale vii s-au plasat pe locul al doilea, reprezentând 18,1% din valoarea totală a exporturilor.

Veniturile bugetului de stat au înregistrat o creștere sănătoasă cu 8,2%, în comparație cu anul precedent, fiind de bun augur pentru consolidarea fiscală ulterioară. Încasarea accizelor a crescut cu 24,4%, iar încasarea TVA – cu 17,6%, fapt ce confirmă relansarea economică bazată pe consum din anul curent.

Și indicele prețurilor de consum a înregistrat o creștere de 5,7%. Trei factori cheie explică această evoluție destul de bruscă. În primul rând, Biroul Național de Statistică a schimbat metodologia de calculare a IPC, prin includerea prețurilor la fructele și legumele noi care sunt vândute pentru prima dată în acest an și care sunt cu mult mai scumpe. În al doilea rând, redresarea consumului gospodăriilor, deși moderată, a alimentat într-o oarecare măsură presiunile inflaționiste de pe partea cererii. În al treilea rând, deprecierea treptată a monedei

națională a dat un imbold în plus creșterii prețurilor.

Indicatorii financiari. Băncile au acordat cu 19,2% mai multe credite, principala contribuție având-o creditele în moneda națională pentru companii, care au crescut cu 60,5%. Creditele în valută străină acordate companiilor s-au redus însă cu 33,9%. Volumul total al depozitelor noi în moneda națională a scăzut cu 24,1%, iar al celor în valută străină – cu 32,2%. Această situație a fost determinată în principal de dificultățile financiare de la Banca de Economii, unde volumul total al depozitelor s-a redus cu 14,2%. Totodată, majoritatea băncilor comerciale și-au extins portofoliul de depozite.

Volumul total al exporturilor a înregistrat o creștere de 12,7%. Totuși, se observă o încetinire a exporturilor către UE, din cauza dificultăților economice din această regiune. Exporturile spre CSI au rămas semnificative, crescând cu 13,8%. Cea mai remarcabilă evoluție s-a înregistrat în exporturile spre Turcia, care au fost de 3,6 ori mai mari comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent. Ca urmare, Turcia a devenit a treia destinație a exporturilor moldovenești, depășind Italia.

Importurile au crescut mai lent comparativ cu exporturile, dar într-un ritm accelerat datorită redresării economice determinate de consum.

Cristina MIRON

„Poșta Moldovei” și poșta Franței au semnat un acord în domeniul schimbului de mandate bănești electronice urgente

Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” a semnat, recent, un Acord de colaborare cu Administrația Poștală a Franței în domeniul schimbului de mandate bănești electronice urgente prin sistemul informațional IFS al Uniunii Poștale Universale.

Șeful departamentului operațiuni financiare din cadrul întreprinderii, Dumitru Nastas, a comunicat pentru Agenția „INFOTAG” că, deocamdată, se efectuează lucrările de testare pentru implementarea acestor mandate electronice urgente, care vor fi puse la dispoziția clienților din luna septembrie curent.

„Tarifele vor fi stabilite mai aproape de luna septembrie după ce se va conveni cu partenerii francezi. Ne vom strădui ca tarifele să fie competitive în țara noastră”, a subliniat el.

Remiterea și achitarea mandatelor bănești electronice urgente se realizează prin intermediul unui sistem rapid și în condiții de siguranță, între persoane fizice, având ca suport un sistem electronic de transfer de sume.

Achitarea mandatelor bănești expediate atât spre Republica Moldova, cât și spre Franța vor fi disponibile pentru achitare în termen de la 30 minute – la 24 ore de la expediere.

„Până acum nu am realizat remitențe în Franța direct, numai pe hârtie, dar era nevoie de mai bine de o săptămână, așa că am decis să accelerăm procesul”, a spus Nastas.

Potrivit lui, anterior, un Acord similar a fost semnat cu „Poșta Rusiei”. Datorită sistemului „Forsaj”, cetățenii Moldovei pot efectua transferuri bănești imediate din Rusia.

De asemenea, Nastas a comunicat că „Poșta Moldovei” planifică să semneze un Acord similar și cu „Poșta României”.

INFOTAG

Pe 8 august, la Sângerea va fi deschis un incubator de afaceri, care va găzdui 20 de companii și va crea 100 de noi locuri de muncă

Potrivit serviciului de presă al Ministerului Economiei, declarația a fost făcută de viceministrul Economiei, Dumitru Godoroja, în cadrul unei vizite la Sângerea.

Potrivit sursei citate, una din prioritățile Guvernului rămâne dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri, care servește pentru dezvoltarea economiei atât la nivel regional, cât și național, IMM-urile având o contribuție substanțială la creșterea Produsului Intern Brut. Viceministrul Economiei s-a familiarizat cu mersul lucrărilor de pregătire pentru darea în exploatare și s-a întâlnit cu viitorii rezidenți. În incubator vor avea sediul atât companii de producere, cât și care vor oferi servicii, inclusiv de cusătorie, reparații calculatoare, școală de șoferie, servicii de consultanță, mass-media, etc.

Dumitru Godoroja a îndemnat viitorii rezidenți să lucreze „în alb”, corectitudinea fiecărui agent economic fiind o condiție pentru dezvoltarea durabilă a țării. Potrivit oficialului, condițiile de activitate oferite de Incubatorul de afaceri, printre care plata de arendă în mărime de 30% din prețul de piață, servicii de consultanță juridică și de afaceri gratuite etc, reprezintă un impuls semnificativ pentru dezvoltarea noilor companii. Potrivit sursei citate, până în prezent, au fost investite peste 10 mil lei în dezvoltarea Incubatoarelor de afaceri Ștefan Vodă și Leova în anul 2011, 15 mil lei – pentru deschiderea Incubatoarelor de afaceri Rezina, Sângerei și Coșnița în 2012, iar pentru anul curent sunt planificate alte 14,3 mil lei pentru două incubatoare la Nisporeni și Ceadâr-Lunga.

La deschiderea noilor incubatoare a fost luată în calcul experiența incubatorului de afaceri din Soroca, creat în anul 2009 cu sprijinul Guvernului norvegian. Pe parcursul a trei ani, acesta a găzduit 17 întreprinderi ce au deschis 125 de noi locuri de muncă. În anul 2012, companiile incubate au avut o cifră de afaceri de aproape 8 milioane lei, iar transferurile la bugetul național au constituit 1,8 mil lei.

CFM va fi reorganizată în trei unități comerciale

ÎS „Calea Ferată din Moldova” (CFM) va fi reorganizată în trei unități comerciale – transportul de pasageri, transportul de mărfuri și infrastructura feroviară. Anunțul a fost făcut de către ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Vasile Botnari, în cadrul reuniunii prilejuate de Ziua Feroviarului, informează MOLDPRES.

„Aceste reforme vor optimiza cheltuielile și vor crea noi oportunități de dezvoltare. În urma reformelor, efectuate după modelul întreprinderilor similare din statele europene, fiecare unitate va fi responsabilă de anumite domenii”, a declarat Vasile Botnari.

Acesta a mai menționat că autoritățile vor iniția proiecte investiționale pentru electrificarea căilor ferate, dar și construirea liniilor cu ecartament european care să atragă noi fluxuri de tranzit.

Ministrul a menționat că au fost deja demarate unele proiecte de infrastructură, cum ar fi reabilitarea porțiunilor avariate de cale ferată pe segmentul Giurgiulești-Cahul și construcția unei porțiuni de cale ferată cu ecartament european care va asigura conexiunea portului Giurgiulești cu calea ferată din România.

În prezent, lungimea liniilor de cale ferată în exploatare pe teritoriul țării este de 1157 km, notează MOLDPRES.

Cel mai mare fond de investiții de stat din lume, cu active de 740 mld. dolari, se restructurează

Norvegia trebuie să reevalueze activitatea fondului suveran cu active de 740 miliarde dolari care gestionează banii obținuți de stat din exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, pentru a-i crește randamentul, a declarat principalul lider de opoziție, cu circa o lună înainte de alegerile generale.

Investițiile "ar putea fi prea mari pentru a fi gestionate de către un singur fond", a declarat Erna Solberg, președintele Partidului Conservator, care potrivit sondajelor va deveni premier după alegerile din 9 septembrie, în defavoarea liderului laburist Jens Stoltenberg.

"Fondul ar putea fi divizat sau ar putea angaja mai mulți manageri, pentru a fi mai competitiv. Sau ar putea avea diverse obiective pentru investiții, diverse fonduri. Vom explora opțiunile, vom dezvolta problema și vom vedea care este cea mai bună idee", a afirmat Solberg într-un interviu acordat Bloomberg.

Guvernul norvegian utilizează o parte din banii depozitați în fondul suveran, cel mai mare din lume, pentru a-și finanța parțial bugetul, în limita a 4%. Având în vedere creșterea activelor însă, suma trasă anual la buget din fond este în continuă ascensiune. Valoarea activelor fondului a crescut de patru ori din 2005 și se va majora cu încă 50% până la sfârșitul acestui deceniu, estimează guvernul.

Structura fondului Government Pension Fund Global nu a fost revizuită de la crearea lui, în 1996, a precizat Solberg.

"Suntem un partid care crede în competiție. Dacă vom avea mai multe foruri care să se ocupe de fond, mai multă concurență, vom vedea cine obține cele mai bune rezultate", a spus politicianul.

Randamentul fondului a fost de 5,4% în primele trei luni ale anului, potrivit unui raport prezentat în luna aprilie. Investițiile în acțiuni au

generat un câștig de 8,3%, în timp ce obligațiunile au întors 1,1%, iar imobiliarele au pierdut 0,3% din valoare.

"Trebuie majorat randamentul investițiilor noastre fără a ne asuma mai multe riscuri. Suntem investitori pe termen lung în acest fond, nu speculatori", a adăugat liderul conservatorilor.

Solberg candidează în septembrie într-o coaliție din care face parte și un partid de dreapta cu o agendă anti-imigrare. Cel mai recent sondaj acordă dreptei 41% din voturi, față de 29,2% pentru actuala coaliție de guvernare, condusă de laburiști.

Conservatorii au promis reducerea taxelor și creșterea investițiilor publice în infrastructură, educație și cercetare/dezvoltare.

Stoltenberg consideră că Norvegia ar trebui să extindă modelul statului social, finanțat de la fondul suveran care administrează "petrodolarii".

Direcțiile vizate de ambele aripi prin promisiunile din campanie ar putea încuraja cererea în economia Norvegiei, care potrivit unor economiști dă semne de supraîncălzire și se bazează prea mult pe banii de la

fondul suveran.

PIB-ul Norvegiei va crește în acest an cu 3%, estimează banca centrală, față de o contracție de 0,4% anticipată de Comisia Europeană pentru zona euro.

Cel mai mare fond de investiții din Europa este mandat să mențină 60% din active sub formă de acțiuni, 35% în obligațiuni și 5% în proprietăți imobiliare. Instituția și-a schimbat în ultima perioadă strategia pentru a beneficia de creșterea economiilor din afara Europei. Tranziția presupune îndepărtarea de Europa și o mai mare alocare pentru Asia și America Latină.

Norvegia generează bani la fond din taxarea extracției de petrol și gaze. De asemenea, statul are în proprietate mai multe zăcăminte petrolifere și deține 67% din acțiunile grupului Statoil, cea mai mare companie de energie din țară. Fondul investește predominant în străinătate, pentru a evita creșterea inflației pe plan local.

Solberg a mai declarat că dacă va câștiga alegerile din septembrie, guvernul își va reduce participația la Statoil la 51%.

Spania amenință cu represalii Gibraltarul într-o dispută teritorială

Ministerul de externe al Spaniei a amenințat că va aplica sancțiuni împotriva Gibraltarului, inclusiv presiuni fiscale, introducerea unei taxe pentru trecerea graniței și restricții de zbor, în contextul creșterii tensiunii politice dintre Madrid și teritoriul britanic, scrie Financial Times.

Avertismentul a fost emis de ministrul Jose Manuel Garcia-Margallo și marchează un nou punct de maxim al conflictului diplomatic pornit după ce Gibraltarul a început în urmă cu aproape două săptămâni să scufunde blocuri de beton în mare sub pretextul că vrea să creeze recifuri artificiale. Recifurile atrag viața marină, dar împiedică vasele spaniole de pescuit să-și arunce năvoadele în apele despre care Gibraltarul susține că sunt ale sale.

Decizia a infuriat guvernul spaniol, care a venit la putere în 2011 promițând o atitudine mai dură față de teritoriul britanic. Problemele legate de pescuit și granițele maritime sunt o sursă „generoasă” de tensiune deoarece Madridul nu recunoaște controlul Gibraltarului asupra apelor înconjurătoare.

În acest context, Garcia-Margallo a avertizat că „vremurile ușoare” au trecut, făcând referire la politicile mai conciliante ale predecesorului. Printre măsurile de pedeapsă ministrul a enumerat impunerea unei taxe de 50 de euro pentru fiecare mașină care intră sau iese din teritoriul britanic și presiuni fiscale mai mari asupra gibraltarienilor care locuiesc în Spania. Guvernul britanic s-a declarat îngrijorat de amenințările spaniole. În Spania locuiesc apro-

ximativ 30.000 de persoane care au pașaport britanic, iar în Gibraltar lucrează până la 10.000 de spanioli.

Granița dintre Spania și Gibraltar este una dintre puținele granițe din interiorul UE în care sunt menținute restricții.

Vodafone cere daune de 1 miliard de euro în Italia. Care este motivul?

Grupul britanic Vodafone a acționat în justiție operatorul italian Telecom Italia pentru abuz de poziție dominantă pe piața locală, solicitând plata unor daune de peste 1 miliard de euro.

Acțiunea a fost intentată într-o instanță civilă din Milano, Vodafone susținând că Telecom Italia a făcut o serie de abuzuri în perioada 2008 - 2013 pentru a împiedica creșterea concurenței pe piața italiană a telefoniei fixe, a declarat un reprezentant al grupului britanic, citat de Reuters, preluată de Global Post.

Autoritățile antitrust din Italia au sancționat în luna mai Telecom Italia, după o investigație care a durat 3 ani, cu o amendă de 104 milioane euro pentru abuz de poziție dominantă pe piață. Grupul a anunțat că va contesta amenda.

Telecom Italia deține și operează cea mai mare rețea de telefonie fixă din Italia.

Vodafone notează, în plângere, că acțiunile Telecom Italia au păgubit clienții, au limitat abilitatea Vodafone Italy de a crește pe piața telefoniei fixe și a forțat compania să suporte costuri artificiale pentru a-și desfășura activitatea pe piață.

Vodafone Italy este deținută de Vodafone (77%) și Verizon Communications din SUA.

Prețurile cerealelor scad în așteptarea unor recolte uriașe

Prețurile cerealelor se reduc în contextul recoltelor promițătoare din SUA care sugerează că producția masivă va reface inventarele epuizate.

Prețul porumbului a scăzut sub 5 dolari bușelul (o tonă de porumb echivalează cu 39 de bușeli) pentru prima dată după 2010 și este cu 42% sub maximum atins anul trecut, scrie Financial Times. De asemenea, uleiul vegetal din soia și boabele de soia folosite ca furaje s-au ieftinit accentuat de la începutul lunii iulie. Scăderile vor afecta probabil veniturile fermierilor și vor tempera prețurile terenurilor agricole din SUA, dar vor stimula exporturile de cereale ale celei mai mari economii a lumii după ce seceta a devastat recoltele din 2012.

În săptămâna trecută, doar 2% din regiunile central-vestice au fost afectate de secetă, față de 74% anul trecut. Departamentul american pentru Agricultură a calificat drept bună și excelentă 90% din recolta de porumb de anul acesta. În 2012 doar jumătate din recoltă a primit aceste calificative.

ArcelorMittal, cel mai mare producător de oțel la nivel mondial, prezent și în România, a avut pierderi de 780 mil. dolari în trimestrul doi

ArcelorMittal, cel mai mare producător de oțel la nivel mondial, prezent și în România, și-a redus estimările privind profitul pentru acest an, după o pierdere de 780 milioane de dolari în trimestrul al doilea, acuzând cererea slabă din Statele Unite și Europa.

Pierderea de 780 milioane de dolari înregistrată în perioada aprilie-iunie vine după un rezultat negativ de 345 milioane de dolari în primele trei luni ale anului, față de un profit de 1 miliard de dolari în trimestrul al doilea al anului trecut, potrivit raportului financiar prezentat joi de grup.

Grupul și-a redus de la 7,1 miliarde de dolari la 6,5 miliarde de dolari prognoza privind profitul înainte de dobânzi, taxe, depreciere și amortizare (EBITDA) în acest an.

Profitul companiei este afectat de scăderea cererii de oțel pe cele mai mari piețe, Statele Unite și Europa, și de anvergura relativ limitată a grupului pe piețele aflate în creștere puternică, îndeosebi China, notează Bloomberg.

Acțiunile ArcelorMittal au scăzut joi la Amsterdam cu 2,2% și așfășează un declin de 25% de la începutul acestui an.

Datoria netă a ArcelorMittal a scăzut la 16,2 miliarde de dolari la sfârșitul celui de-al doilea trimestru, dar va crește la 17 miliarde de dolari în a doua jumătate a anului, anticipează compania.

Grupul ArcelorMittal, controlat de miliardarul indian Lakshmi Mittal, deține în România două combinate siderurgice, la Galați și Hunedoara, două fabrici de țevi, la Iași și Roman, operatorul portuar Romportmet Galați și compania Admet Galați.

Metro, cel mai mare retrailer german, a făcut profit de doar 15 milioane de euro la vânzări de 30 de miliarde de euro

Metro, cel mai mare retrailer german, a avut vânzări de 30,78 miliarde euro în prima jumătate a anului, în scădere cu 2,3% față de nivelul din aceeași perioadă a anului trecut, în timp ce profitul net s-a înjumătățit, la 15 milioane euro, potrivit datelor prezentate joi de grup.

Pe fondul scăderii cererii din Europa ca urmare a măsurilor de austeritate și recesiunii economice, Metro a redus prețurile la divizia de retail de electronice pentru a atrage mai mulți clienți și a vândut magazinele Real din Europa de Est către grupul francez Auchan, transmite Bloomberg.

Profitul EBITDA (înainte de dobânzi, taxe, depreciere și amortizare) a scăzut cu 9% în prima jumătate a anului, 863 milioane euro.

Grupul este prezent în Germania și alte 30 de țări din Europa, Africa și Asia. În România, Metro deține 32 de magazine Metro Cash & Carry și 24 de magazine Real. Retailerul francez Auchan va prelua 20 din cele 24 de magazine Real din România într-o tranzacție de 1,1 miliarde euro care a vizat și unitățile din Ucraina, Polonia și Rusia.

Consiliul Concurenței a avizat marți preluarea hipermarketurilor Real de către Auchan, care va ajunge astfel la o rețea de 31 de magazine în România.

Profitul net a coborât puternic în trimestrul al doilea, de la 113 milioane euro în perioada corespunzătoare a anului trecut la 19 milioane euro.

Banca Angliei a ajutat Germania nazistă să vândă aurul jefuit din Cehoslovacia

Banca Angliei a recunoscut că a ajutat regimul nazist din Germania să vândă și să transfere aurul jefuit din Cehoslovacia înainte de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, unul dintre cele mai controversate episoade din istoria uneia dintre cele mai influente bănci centrale din lume.

Detaliile reies dintr-un document oficial scris în 1950, dar postat pentru prima dată pe internet săptămâna aceasta. Acesta explică cum „Bătrâna Doamnă” a transferat germanilor aur păstrat în cuferele sale cu toate că guvernul britanic de atunci pusese sechestru pe toate activele cehoslovace din Londra, scrie The Telegraph.

Armata germană a invadat Cehoslovacia în septembrie 1938. În luna martie a anului următor, Banca Reglementelor Internaționale (BIS) - banca centrală a băncilor centrale - a cerut Băncii Angliei să transfere aur în valoare de 5,6 milioane lire sterline dintr-un cont constituit pentru banca centrală a Cehoslovaciei într-unul aparținând Reichsbank.

Cea mai mare parte a aurului - aproape 2.000 de lingouri - a fost apoi plasată în Belgia, Olanda și la Londra. Pe atunci BIS îl avea ca președinte pe directorul Băncii Angliei, Otto Niemeyer - un nume cu rezonanță germană. De asemenea, banca britanică a vândut aur pentru regimul nazist în iunie 1939, fără a aștepta aprobare din partea guvernului.

Istoricii consideră că Montagu Norman a sprijinit Germania până la începutul războiului. El ar fi participat chiar la botezul fiului doctorului Hjalmar Schacht, președintele Reichsbank înainte de război.

Documentele arată că după izbucnirea războiului guvernul a instruit Banca Angliei să nu acționeze la ordinele BIS „dacă are impresia că de acestea ar profita inamicul”.

Stimați acționari ai Băncii de Economii S.A.!

Societatea pe acțiuni Banca de Economii S.A. vă aduce la cunoștință că la data de 02 august 2013, în incinta Oficiului Central al Băncii de pe adresa mun. Chișinău, str. Columna nr. 115, a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor Băncii de Economii S.A. prin corespondență, la care au participat acționarii și reprezentanții acestora ce dețin 96.49% din numărul total de acțiuni cu drept de vot emise de Bancă.

CHESTIUNEA NR. 1:

Cu privire la alegerea comisiei de numărare a voturilor;
S-a propus pentru votare proiectul de hotărâre:

1.1. A alege comisia de numărare a voturilor în următoarea componență:
P. Țîpa, L. Bunu, A. Toderița, S. Mîrza.
Rezultatul votului: Pentru 99.96%; Împotrivă – 0.04%.

CHESTIUNEA NR. 2:

Cu privire la alegerea secretarului responsabil de perfectarea procesului-verbal al Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor Băncii prin corespondență;

S-a propus pentru votare proiectul de hotărâre:
2.1. A alege secretarul responsabil de perfectarea procesului-verbal al Adunării – Dna A. Osoianu.
Rezultatul votului: Pentru 99.96%; Împotrivă – 0.04%.

CHESTIUNEA NR. 3:

Cu privire la alegerea Președintelui Adunării;
S-a propus pentru votare proiectul de hotărâre:

3.1. A alege în calitate de Președinte al Adunării – Dnul M. Hîncu.
Rezultatul votului: Pentru 99.96%; Împotrivă – 0.04%.

CHESTIUNEA NR. 4:

Cu privire la majorarea capitalului social al Băncii prin efectuarea emisiunii suplimentare închise de acțiuni;

S-a propus pentru votare proiectul de hotărâre:
4.1. A aproba hotărârea de majorare a capitalului social al Băncii prin efectuarea emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
Rezultatul votului: Pentru 99.96%; Împotrivă – 0.04%.

HOTĂRÂREA

Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor Băncii de Economii S.A. prin corespondență din data de 02 august 2013 privind majorarea capitalului social prin efectuarea emisiunii suplimentare închise de acțiuni ordinare nominative cu drept de vot.

1. Datele de identificare a emitentului (denumirea completă și adresa juridică a emitentului): Societatea pe Acțiuni Banca de Economii, MD-2012, Republica Moldova, mun. Chișinău str. Columna nr. 115;
2. Data și numărul înregistrării de stat a emitentului: "18" iunie 2001, nr. 1003600002549;
3. Data adoptării hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare (data și numărul procesului-verbal al ședinței la care a fost adoptată hotărârea respectivă): 02 august 2013, procesul verbal nr. 5 al Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor Băncii de Economii S.A. prin corespondență;
4. Denumirea organului de conducere al emitentului valorilor mobiliare, care a adoptat hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare: Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor Băncii de Economii S.A. prin corespondență;
5. Tipul valorilor mobiliare: acțiuni ordinare nominative cu drept de vot;
6. Descrierea clasei valorilor mobiliare emise: acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, valoarea nominală 5 lei, una acțiune conferă titularului dreptul la un vot, dreptul de a primi dividende și o parte din bunurile societății în cazul lichidării acesteia;
7. Forma valorilor mobiliare: nematerializate;
8. Clasa valorilor mobiliare: clasa I (cod ISIN MD14BECM1002);
9. Numărul de ordine al emisiunii respective a valorilor mobiliare din clasa respectivă: emisiunea a VI-sea de acțiuni;
10. Numărul de valori mobiliare în emisiunea respectivă: 16,049,940 (șaisprezece milioane patruzeci și nouă mii nouă sute patruzeci) unități;
11. Numărul total de valori mobiliare în clasa respectivă (ținând cont de emisiunea în cauză): 39,456,704 (treizeci și nouă milioane patru sute cincizeci și șase mii șapte sute patru) unități;
12. Mărimea (mărimea posibilă) emisiunii în expresie numerică și valorică, cota valorilor mobiliare subscrise: 16,049,940 (șaisprezece milioane patruzeci și nouă mii nouă sute patruzeci) acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, la valoarea nominală de 5 lei, ceea ce constituie 80,249,700 lei (optzeci milioane două sute patruzeci și nouă mii șapte sute), emisia se va considera ca efectuată la subscrierea a 50% din acțiunile anunțate spre plasare din emisia respectivă;
13. Modul și formele de achitare a valorilor mobiliare, denumirea patrimoniului primit în contul achitării: acțiunile vor fi achitate din contul mijloacelor bănești proprii a subscrisorilor prin transferarea sau depunerea costului acțiunilor la contul provizoriu în lei moldovenești deschis la Banca de Economii S.A.;
14. Prețul de plasare a unei valori mobiliare: 5 (cinci) lei, metoda de determinare a prețului de plasare la valoarea nominală;
15. Cota valorilor mobiliare, la neplasarea cărora emisiunea va fi considerată ca neefectuată: 50%;

16. Descrierea drepturilor pe care le conferă valoarea mobilă din clasa respectivă și a altor caracteristici distinctive: dreptul la vot, una acțiune conferă titularului dreptul la un vot, dreptul de a primi dividende și o parte din bunurile societății în cazul lichidării acesteia;

17. Metoda de plasare a valorilor mobiliare (publică sau închisă): închisă;

18. Termenele inițiale și finale ale plasamentului valorilor mobiliare din emisiunea respectivă: Data inițierii plasamentului – 07 august 2013, data finalizării plasamentului – 29 august 2013;

19. Scopurile concrete (direcțiile) de utilizare a mijloacelor, mobilizate în procesul emisiunii: majorarea capitalului și resurselor Băncii necesare pentru desfășurarea activității generale în domeniul bancar;

20. Organizarea procesului de plasare (de sine stătător sau prin intermediari): plasarea acțiunilor va fi efectuată de sine stătător de către Banca de Economii S.A.

21. Alte clauze esențiale ale emisiunii – conform deciziei emitentului:

1) Procedura de satisfacere a cererilor de subscriere la acțiuni depuse de acționari:

a) În cazul în care au fost subscrise cel puțin 50% din numărul acțiunilor ordinare nominative cu drept de vot anunțate spre plasare, emisiunea se va considera ca efectuată;

b) Sunt satisfăcute cererile de subscriere la acțiuni în limita cotei deținute în capitalul social al Băncii, înaintate de deținătorii de acțiuni ordinare nominative cu drept de vot;

c) În cazul în care în perioada de timp rezervată subscrierii valorilor mobiliare au rămas valori mobiliare nesubscrise, atunci sunt satisfăcute cererile de subscriere la acțiuni depuse de către acționarii ce dețin acțiuni cu drept de vot, suplimentar numărului ce le-a revenit proporțional cotei deținute în capitalul social al Băncii;

d) În cazul în care rămân acțiuni nesubscrise, dreptul de preemțiune la subscriere se va realiza în funcție de numărul de acțiuni solicitat, după cum urmează:

– în cazul în care numărul de acțiuni solicitat de acționari este mai mic decât numărul acțiunilor nesubscrise, cererile se satisfac pe deplin;

– în cazul în care numărul de acțiuni solicitat de acționari depășește numărul de acțiuni nesubscrise, determinarea numărului de acțiuni ce revine fiecărui acționar se va efectua în baza principiului proporționalității, reeșind din cota deținută de fiecare acționar în numărul total de acțiuni cu drept de vot;

e) În cazul înstrăinării acțiunilor vânzătorul pierde dreptul de preemțiune, iar cumpărătorul dobândește dreptul de preemțiune la subscrierea acțiunilor emisiunii suplimentare, dacă a intrat în drept deplin de proprietate în perioada de subscriere (07.08.2013-29.08.2013)

2) Procedura de încheiere a contractelor de subscriere la acțiuni și de achitare a acțiunilor:

a) Încheierea contractelor de subscriere la acțiuni va avea loc la Oficiul Central al Băncii de Economii S.A. pe adresa: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Columna, nr. 115, doar în cazul adoptării hotărârii de majorare a capitalului social al Băncii și publicării acesteia în revista periodică „Capital Market”, după cum urmează:

– în perioada 07.08.2013-23.08.2013 cu acționarii Băncii sunt încheiate contracte de subscriere la acțiuni în limita cotei deținute în capitalul social al Băncii;

– în perioada 28.08.2013 – 29.08.2013 sunt încheiate contracte de subscriere la acțiuni conform cererilor depuse de către acționari suplimentar numărului ce le-a revenit proporțional cotei deținute în capitalul social al Băncii;

b) Achitarea acțiunilor subscrise se va efectua prin depunerea mijloacelor bănești în numerar și/sau transferarea mijloacelor bănești în contul provizoriu deschis la Banca de Economii S.A. în termenul prevăzut în contractul de subscriere.

3) Informație suplimentară:

a) Dreptul de preemțiune al acționarilor Băncii privind subscrierea la acțiunile emisiunii suplimentare poate fi cesionat doar între acționarii Băncii;

b) Pentru fiecare deținător de drepturi de preferință, numărul maxim de acțiuni noi convenite este egal cu numărul de acțiuni determinat ca produs dintre procentul din capitalul social deținut de persoana în cauză la data de referință și numărul de acțiuni noi emise. Procentul din capitalul social deținut la data de referință va fi exprimat cu un număr de patru zecimale. În cazul în care numărul maxim de acțiuni noi convenite nu este un număr întreg, numărul maxim de acțiuni noi convenite se determină prin rotunjirea zecimalelor după cum urmează: (i) pentru zecimalele mai mari de 0,5 inclusiv numărul maxim de acțiuni noi convenite este numărul întreg imediat următor, iar (ii) pentru zecimalele mai mici de 0,5 numărul de acțiuni noi convenite este numărul întreg imediat anterior.

c) Telefon de contact pentru informații: (+373) 22218026

În atenția acționarilor S.A. „RTS-SPICUȘOR”

VÎȘCU Vladislav, titular al Buletinului de Identitate A 89006710 eliberat de of. 89 la 20.10.2000, anunță oferta publică de preluare obligatorie, procurare a acțiunilor emitentului S.A. „RTS-SPICUȘOR”, numărul înregistrării de stat-cod fiscal 1003605000425, cu sediul în str. Ștefan Vodă, 16, s. Mihailovca, rl Cimișlia,

ÎN URMĂTOARELE CONDIȚII:

- tipul acțiunilor care constituie obiectul ofertei publice – acțiuni ordinare nominative, cod ISIN MD14PICU1002;
- ofertantul în comun cu persoanele sale afiliate dețin – 67376 acțiuni ale emitentului;
- numărul de acțiuni ce constituie obiectul ofertei publice – 16610 unități;
- prețul de procurare al unei acțiuni – 0,50 (zero lei 50 bani) lei;
- compania de brokeraj antrenată în procesul de derulare al ofertei publice – S.C. „BROKER M-D” S.A., licența pentru activitatea profesionistă pe piața valorilor mobiliare seria CNPF nr. 000602, din 04.05.2010;
- oferta publică este valabilă timp de 30 (treizeci) de zile, începând cu 07.08.2013 până la 05.09.2013;
- acționarii pot lua cunoștință de prospectul ofertei publice și obține informații suplimentare privind oferta în zilele de lucru între orele 9.00-17.00 la sediul S.C. „BROKER M-D” S.A. pe adresa mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 143 sau la telefonul 0 22 81 51 80;
- acționarii, care vor dori să vîndă acțiunile în condițiile ofertei publice, urmează să depună cererile de vânzare a acțiunilor la sediul S.C. „BROKER M-D” S.A., amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 143, în fiecare zi de lucru între orele 9.00-17.00, pe toată perioada de acțiune a ofertei: 07.08.2013 – 05.09.2013.

VÎȘCU Vladislav

АО «Orhei-Vit»

извещает, что решениями совета Общества от 24.07.2013 г.:

- а) досрочно прекращены полномочия члена совета г-на К. Стратан на основании его заявления о добровольной отставке;
- б) с 01.08.2013 г. основной состав совета выполнен путем включения члена резерва Совета г-на Штефан Голубчук, избранного решением внеочередного общего собрания акционеров от 28.10.2011 г.

Исполнительный орган АО «Orhei-Vit»

Stimați Acționari ai “ISRT-FĂLEȘTI” S.A.!

Organul Executiv al «ISRT-Fălești» S.A. (or. Fălești, str. Cartierul Victoriei 4), anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor «ISRT-Fălești» S.A. cu prezența acționarilor care v-a avea loc la data de “14” august 2013 pe adresa: or. Fălești, str. Cartierul Victoriei 4, sala de festivități. Începutul înregistrării la ora – 9-00. Începutul adunării la ora – 9-30

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea planului de dezvoltare a spațiului de 673 m. p. si terenului aferent.
2. Desemnarea și imputernicirea persoanei autorizate de a semna contractele de vânzare-cumpărare, din numele SA „ISRT Falesti”.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară va fi întocmită de către registratorul independent “Comitent” S.A. la data de “5” august 2013.

Cu materialele referitoare la ordinea de zi se poate face cunoștință de la data de “5” august 2013 de la ora 10-00 până la ora 12-00, pe adresa: or. Fălești, str. Cartierul Victoriei 4.

Pentru înregistrare acționarii urmează să prezinte buletin de identitate, iar reprezentantul – și procura (cu drept de vot), autentificată conform legislației.

Informații la telefon: (259) 2-55-06.

Consiliul SA «Dacia-LV»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, pe 23 august 2013 în sala festivă a SA „JLC” situată în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90. Înregistrarea acționarilor de la 14-00 până la 14-55. Începutul adunării 15-00.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Majorarea capitalului social a societății prin intermediu emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
2. Aprobarea rezultatelor emisiunii suplimentare închise și a listei preliminare a subscrisorilor.
3. Aprobarea modificărilor în statutul societății.
4. Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.
Lista acționarilor este întocmită la situația de 07.08.2013. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, în an-

ticameră de la 12-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

Cu respect, Consiliul Societății

Raportul anual al Companiei de Asigurări "Garanție" S.A.

1. Perioada de gestiune: anul 2012
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului):
Compania de Asigurări "Garanție" Societate pe Acțiuni, CA Garanție SA
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: 1003600087070 din 19.06.2001
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații:
mun. Chișinău str. Pușkin 47/1 of. 3, tel. 270050, fax. 270055
5. Principalele genuri de activitate: asigurări – 066032
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
Consiliul Societății: Bivol Oleg – Președinte, Ciobanu Gheorghe, Comanici Viorel – membri.
Organul executiv: Mazarenco Mihail.
Comisia de cenzori: Jigău Alexandru, Railean Vitalie, Răducanu Mihai – membri.
Alte persoane cu funcții de răspundere: Staver Tatiana – contabil șef.
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului:
Persoane specificate la p. II: ASCOM-GRUP S.A. – 15,300 acțiuni, 100%.
Persoane specificate la p. III: Stati Anatolie
Persoane specificate la p. IV: Stati Gabriel
Persoane specificate la p. VII: Bivol Ana, Bivol Adelina, Bivol Emili, Ciobanu Gabriel, Munteanu Vasile, Ciobanu Ecaterina, Ciobanu Elena, Comanici Natalia, Comanici Dragoș Mihai, Comanici Ruxandra, Jigău Olga, Jigău Serghei, Jigău Iulia, Jigău Ion, Jigău Maria, Rudeanu Lidia, Jigău Elena, Raileanu Lidia, Jigău Elena, Railean Tatiana, Railean Kiril, Mocanu Elena, Răducanu Aurel, Răducan Vera, Stati Larisa, Stati Nicoleta, Stati Luca-Nikita, Stati Raluca-Naila, Stati Tristan, Mazarenco Grigori Mihail, Mazarenco Serghei Mihail, Mazarenco Varvara Mihail, Staver Vasile, Staver Raisa, Staver Alexandru.
Persoanele indicate la punctul dat, în afară de ASCOM-GRUP SA, nu dețin cote în capitalul social al S.A.
8. Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie):

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare	
					Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	MD14GANE1008	15,300	1,000	X	–	–

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune: 15,300,000 MDL
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune: 1
11. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului:

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
Societatea pe acțiuni „ASCOM-GRUP”	–	15,300	–	100

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului: Nu există.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia: evenimentul nu a avut loc.
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului:
a) Registratorul: Registrator independent „GRUPA FINANCIARĂ” S.A., mun. Chișinău, str. Armească 55 of. 301, licența nr. CNPF 000080, Director: Bondarev Viorica, tel. 273713 fax. 271845, Contract nr. 121 din 02.01.2009.
b) Auditorul: Firma de audit „Grant Thornton Audit” SRL, mun. Chișinău, str. G. Ureche, 69, licența 037245 seria A MMII din 17 februarie 2009, Partener: Stephane Bride, tel. 22 860571, fax. 22 227464, contract 1304/11 din 15.04.2013.
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate: nu sunt.

16. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Posturile bilanțului	2012	2011
Active		
Numerar și echivalente de numerar	6,038,384	1,621,452
Depozite bancare	6,572,674	6,481,150
Creanțe din asigurări și reasigurări	906,452	1,223,398
Rezerve de asigurare cedate reasuratorilor	3,160,507	2,666,839
Creanțe pe termen lung		900,000
Stocuri	26,858	27,718
Imobilizări necorporale	39,012	1,975
Imobilizări corporale	7,312,430	7,569,270
Proprietate investițională	6,971,816	1,605,672
Alte creanțe	295,917	128,426
Alte active	74,557	67,729
Total active	31,398,607	22,293,629
Capital propriu		
Capital social emis	15,300,000	13,000,000
Capital de rezerva	750,000	750,000
Profit nerepartizat	(5,924,139)	(7,958,460)
Rezerva de reevaluare	3,729,823	3,729,823
Total capital propriu	13,855,684	9,521,363
Datorii		
Datorii privind retribuirea muncii și taxele aferente	212,937	89,742
Datorii asociate contractelor de asigurare	566,903	674,816
Datorii pe termen scurt privind riscurile transferate în reasigurare	84,904	457,215
Rezerve de asigurare		
- Rezerva primei necăștigate	3,688,913	5,469,657
- Rezerva daunelor întâmplare dar nedeclarate	787,604	698,416
- Rezerva daunelor declarate dar nesoluționate	4,240,607	2,972,668
Datorii privind impozitul pe profit amânat	689,436	292,612
Datorii privind impozitul pe profit curent	396	–
Datorii și avansuri privind facturile comerciale	2,483,707	1,886,235
Alte datorii pe termen scurt	4,787,517	230,905

Total datorii	17,542,924	12,772,266
Total capital propriu și datorii	31,398,608	22,293,629

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
Venituri nete din primele de asigurare	2012	2011
Venituri brute din primele de asigurare	8,891,408	14,475,678
Cheltuieli din contracte de asigurare anulate	(69,546)	(101,397)
Prime de asigurare cedate reasuratorilor	(2,392,193)	(4,636,422)
Modificarea rezervei pentru prime necăștigate	1,780,744	471,856
Cota reasuratorului în modificarea rezervei pentru prime necăștigate	(597,012)	211,493
	7,613,401	10,421,208
Beneficii și riscuri nete din asigurări și cereri de despăgubire		
Cheltuieli cu cereri de despăgubire și pierderile din asigurări	(3,630,886)	(12,083,932)
Cheltuieli cu cereri de despăgubire și pierderile din asigurări recuperate de la reasuratori	1,971,200	5,642,700
	(1,659,686)	(6,441,232)
Modificarea netă a rezervelor daunelor din asigurări, inclusiv:		
Modificarea rezervelor daunelor din asigurări	(1,357,127)	1,924,201
Cota reasuratorului în modificarea rezervelor daunelor	(620,590)	(1,243,510)
	(1,977,717)	680,691
Cheltuieli privind comisioane	(868,209)	(1,507,288)
Alte cheltuieli de asigurare	(86,219)	(80,274)
Cheltuieli generale și administrative	(4,295,168)	(4,445,809)
Alte venituri operaționale	60,255	151,262
Venituri (pierderi) din activitatea de investiții, net	2,940,033	(979)
Venituri (pierderi) din activitatea financiară, net	719,319	(188,864)
Profit înainte de impozitare	2,446,009	(1,411,285)
Cheltuieli cu impozitul pe profit	(411,687)	216,000
Profitul anului	2,034,322	(1,195,285)
Reevaluarea mijloacelor fixe	–	1,478,713
Rezultatul global total aferent anului	2,034,322	283,428

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
c) rezerve prevăzute de statut;	750,000	750,000
h) alte scopuri, majorarea capitalului social	2,300,000	
2. Activele nete ale emitentului	13,855,684	9,521,363
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligațiune		
• o acțiune preferențială		
• o acțiune ordinară	905	732
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	133	

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

Președinte
Contabil Șef

Mazarenco Mihail,
Staver Tatiana

20. **OPINIA AUDITORULUI:**

Situațiile financiare simplificate însoțitoare, care conțin situația poziției financiare la 31 decembrie 2012 și situația rezultatului global pentru anul încheiat la 31 decembrie sunt derivate din situațiile financiare ale Garanție S.A. ("Compania") pentru anul încheiat la 31 Decembrie 2012. Am exprimat o opinie de audit nemodificată cu privire la acele situații financiare în raportul nostru din data de 6 august 2013.

Situațiile financiare simplificate nu conțin toate prezentările cerute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară. Astfel, citirea situațiilor financiare simplificate nu reprezintă un substitut pentru citirea situațiilor financiare auditate ale Companiei.

RESPONSABILITATEA CONDUCERII PENTRU SITUAȚIILE FINANCIARE SIMPLIFICATE

Conducerea este responsabilă pentru pregătirea situațiilor financiare simplificate în baza Lege cu privire la asigurări.

RESPONSABILITATEA AUDITORULUI

Responsabilitatea noastră este aceea de a exprima o opinie cu privire la situațiile financiare simplificate în baza procedurilor noastre, care au fost efectuate în conformitate cu Standardul internațional de audit (ISA) 810, "Misiuni de raportare cu privire la situații financiare simplificate."

OPINIE

În opinia noastră, situațiile financiare simplificate derivate din situațiile financiare auditate ale Companiei pentru anul încheiat la 31 Decembrie 2012 sunt consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu acele situații financiare.

Вниманию акционеров А.О. "AVIS-PRIM"!

Совет А.О. "AVIS-PRIM" созывает очередное годовое общее собрание акционеров в очной форме с их участием на 7 сентября 2013 года, которое состоится по адресу местонахождения общества: г. Комрат, птицефабрика.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет о результатах финансово-экономической деятельности за 2012 год и перспективы развития на 2013 год.
  2. Отчет ревизионной комиссии.
  3. Распределение годовой прибыли и утверждение нормативов.
  4. Выборы органов управления общества и утверждение размера оплаты их труда.
  5. О сдаче в аренду основных средств.
  6. О заверении протокола общего собрания.
- Начало регистрации – 10.00.
Начало собрания – 11.00
- Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании составлен по состоянию на 7 августа 2013 года. Акционеры могут ознакомиться с материалами повестки дня с 26 августа 2013 года по адресу: г. Комрат, птицефабрика.
- Акционерам иметь при себе паспорт или удостоверение личности, а в случаях передачи права голоса, доверенность, заверенную в установленном законодательством РМ порядке.
- Совет Общества** **Тел. 022732757**

Семинар НКФР:
«Деятельность и функции
центрального депозитария
ценных бумаг»

2

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

3

**Интервью
с Александром Згардан,
президентом страховой
компании GARANȚIE**

4

Уменьшился объем государственных ценных бумаг находящихся в обращении

Объем государственных ценных бумаг в обращении на конец июля 2013 г. составил 6 млрд 559,72 млн леев (\$516,5 млн), что на 0,08% меньше, чем на конец июня (6 млрд 564,97 млн леев).

По данным агентства InfoMarket, по состоянию на 1 августа 2013 г. на долю бумаг, реализованных в ходе аукционов по их размещению, пришлось 4 млрд 244,62 млн леев (64,7% от общего объема в обращении). Бумаги на сумму 2 млрд 082,24 млн леев являются конвертируемыми в ГКО кредитами, предоставленными правительству.

ГО финансовой стабильности на конец июня составили 232,85 млн леев. В структуре объемов ГЦБ в обращении (реализованных на аукционах) по срокам обращения, по состоянию на 1 августа 2013 г., наибольший объем впервые приходится на ГКО-364 дня – 1 млрд 960,03 млн леев. Далее следуют ГКО-182 дня – 1 млрд 573,37 млн леев; ГКО-91 день – 513,7 млн леев; ГО-2 года – 146,95 млн леев; ГО по подписке – 50,3 млн леев. (ГКО – государственные казначейские обязательства, со сроком погашения до одного года, ГО – государственные облигации со сроком погашения более одного года).

лигации со сроком погашения более одного года).

Как сообщает InfoMarket, в июле отмечена самая низкая среднемесячная средневзвешенная ставка ГЦБ – 4,58% годовых (предыдущая – 4,62% – в июне). В январе средняя доходность ГЦБ составила 5,21% годовых; в

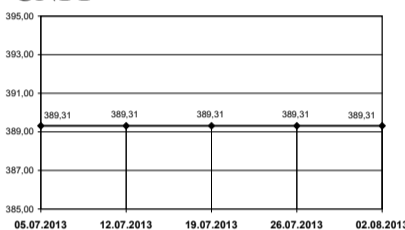
феврале – 5,21%; в марте – 5,17%; в апреле – 5,15%; в мае – 4,63%; в июне – 4,62%; в июле – 4,58% годовых. Как сообщало агентство InfoMarket ранее, по итогам всего 2012 г. средневзвешенная доходность ГЦБ всех видов составила 6,10% годовых. В июле 2013 г. в сравнении с июнем 2013 г. до-

ходность снизилась по: ГКО-91 – с 3,62% до 3,53% годовых; ГКО-182 – с 4,61% до 4,58% годовых; ГКО-364 – с 5,63% до 5,62%. По ГКО-2 года доходность увеличилась с 5,27% до 5,34% годовых. Базисная ставка НБМ с 29 апреля 2013 г. составляет 3,5% годовых.

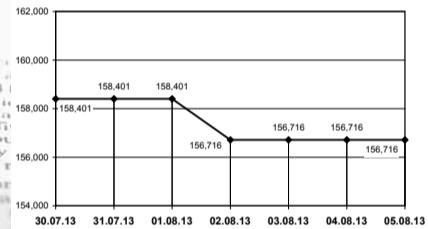
InfoMarket

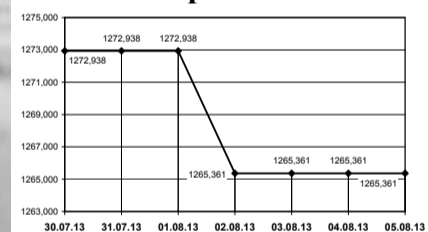
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют на 7.08.2013

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	12.6896
EUR	1	16.8422
UAH	1	1.5623
RON	1	3.8199
RUB	1	0.3856

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 29 июля по 02 августа 2013 года составил 10,2 млн леев. Зарегистрированы 23 сделки с акциями 9 эмитентов.

Объем Основной Секции Биржи составил 9,7 млн леев. Рыночная цена акций «Moldova Agroindbank» снизилась с 1044,99 до 1025 лей. Акции «Banca de Finanțe și Comerț» и «Energbank» торговались по 120 лей и, соответственно, 114 лей за акцию. Уменьшились рыночные цены акций «Moldasig» – с 200 до 120 лей и «JLC-Invest» – с 1 до 0,65 лея.

В Секции Прямых Сделок посредством голосовых торгов реализованы акции 3 эмитентов на сумму 537,2 тыс. леев. Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.
www.moldse.md Фондовая биржа Молдовы

Урожай пшеницы в этом году самый высокий за последние 10 лет

Урожай пшеницы в этом году превысил 1 млн тонн, а это наилучший результат за последние 10 лет. Об этом сообщил на пресс-конференции министр сельского хозяйства и пищевой промышленности Василе Бумаков, передает «МОЛДПРЕС».

По словам Бумакова, этим летом земледельцы собрали примерно по 3,1 тонны пшеницы с гектара, что как минимум на тонну больше прошлогоднего урожая. «Около 40% составляет продовольственная пшеница, а остальное будет использовано как фураж. Более 70 тыс. тонн пшеницы пойдет на семена, 340 тыс. тонн обеспечат продовольственную безопасность страны, 400 тыс. тонн поступят в животноводческий сектор, а на экспорт останутся 160 тыс. тонн», – сказал Бумаков.

Министр добавил, что более 800 тыс. тонн пшеницы будут израсходованы внутри страны, а министерство приложит все усилия для предотвращения монополизации рынка и для того, чтобы цена на хлеб не слишком заметно колебалась. «Ценообразование будет зависеть от отношений «производитель-переработчик». В прошлом году переработчики трудились себе в убыток, а сейчас, наверное, настал черед производителям восстановить равновесие. Ежегодно возникают тенденции монополизировать экспорт зерновых, фруктов и овощей, но министерство делает все возможное для того, чтобы уберечь производителей от тех, кто блокирует ситуацию», – отметил Бумаков.

По данным Министерства сельского хозяйства и пищевой промышленности, в этом году собрано более 1 млн. 335 тыс. тонн зерновых первой группы.

Семинар, организованный НКФР, на тему деятельности и функций центрального депозитария, поможет провести сделки с государственными ценными бумагами на фондовой бирже

С 16 по 17 июля 2013 года Национальная комиссия по финансовому рынку Республики Молдова, при поддержке Инструмента технического содействия и информационного обмена Европейской Комиссии (TAIEX), организовала в своем здании семинар на тему «Деятельность и функции центрального депозитария ценных бумаг».

Семинар проходил при участии экспертов Органа по надзору за финансовым рынком Румынии (ASF) Санды Нан и Алины Драгомир, которые рассказали на семинаре о накопленном опыте и отраслевых реформах, проводимых в контексте европейской интеграции рынка капитала Румынии, в том, что касается центральных депозитариев.

Семинар начался с описания ситуации на фондовом рынке Румынии и рассказе о финансовых инструментах, которые депонируются и рассчитываются посредством управляемых центральными депозитариями систем. Далее речь пошла о процессе авторизации центрального депозитария (требованиях, документах, которые необходимо представить вместе с заявкой на авторизацию и для утверждения руководства центрального депозитария). Дискуссию продолжило обсуждение вопроса надзора и мониторинга центрального депозитария и системы клиринга-расчета операции с использованием финансовых инструментов. Особое внимание было уделено намеченным задачам в процессе надзора и мониторинга. Также говорилось об инструментах, используемых властями в процессе надзора и мониторинга, в том числе и о категориях отчетности, проводимой центральным депозитарием.

Санда Нан подчеркнула роль центрального депозитария, отметив, что за любой сделкой с финансовыми инструментами следуют операции клиринга, расчета и передачи права собственности. Эти операции центральный депозитарий проводит в целях реализации операций с ценными бумагами централизованным способом и обеспечения единого учета таких сделок.

Алина Драгомир отметила, что ASF в надзоре за центральным депозитарием ценных бумаг использует такие инструменты как периодическая специальная отчетность центрального депозитария согласно положениям ASF, затребование данных, информации, документов, требование внесения изменений/дополнений в нормы и/или практику центрального депозитария, периодические и тематические проверки, проводимые в помещении центрального депозитария.

ASF ведет надзор за системой клиринга-расчета, управляемой центральным депозитарием, в отношении: соблюдения требований, возложенных при выдаче авторизации, упорядоченного и прозрачного проведения операций клиринга и расчета ценных бумаг, а также выполнения требований по защите инвесторов.

Основными целями надзора ASF являются: повышение доверия к рынку финансовых инструментов и к инвестициям в финансовые инструменты; обеспечение защиты операторов и инвесторов от неблагоприятных, противозаконных и мошеннических действий; продвижение корректного и прозрачного функционирования рынка финансовых инструментов; избежание появления систематического риска на рынке финансовых инструментов; предотвращение неравного информирования и обращения к инвесторам или их интересам.

Национальный банк Румынии (BNR) проводит мониторинг надежности и эффективности платежных систем и систем расчета операций с финансовыми инструментами в целях обеспечения и поддержания финансовой стабильности.

Главными задачами Центробанка Румынии в области мониторинга систем являются: поддержание финансовой стабильности, обеспечение адекватного канала передачи монетарной политики, обеспечение эффективности платежных систем, соблюдение законодательства операторами платежной системы, сохранение доверия общества к платежным системам, к инструментам оплаты и национальной валюте.

Второй день семинара начался с обсуждения электронной связи систем расчета операций с финансовыми инструментами, что является очень важным вопросом особенно в контексте роста числа межграничных сделок.

Участники семинара сосредоточились на вопросах установления электронной связи в том, что касается оценки финансовой целостности и операционной благонадежности систем, постоянного мониторинга потенциальных источников операционного риска, риска, связанного с кредитованием и ликвидностью, которому подвержены участники сделок, и

принятия мер, необходимых для их снижения.

Обсуждались и принципы Европейского кодекса поведения для клиринга и расчетов, в рамках Принципов КППС-МОКЦБ для инфраструктуры финансового рынка, опубликованных в прошлом году, а также в рамках Проекта положения по совершенствованию урегулирования финансовых инструментов в ЕС и центральными депозитариями, и поправок к Директиве 98/26/ЕС об окончательном характере расчетов в платежных системах и системах расчета ценных бумаг, по которому ведутся переговоры на уровне Европарламента и Совета Европы.

Также, были затронуты клиринговые и расчетные процедуры, проводимые центральным депозитарием Румынии, и описаны меры по управлению рисками (например, фонд гарантирования и маржи, лимита сделок, бай-ин, сел-аут, кредит финансовых инструментов), применение принципа „платная поставка», окончательный расчет, способы хранения финансовых инструментов на счетах. Одновременно была представлена система мировых счетов, используемая центральным депозитарием Румынии (в том числе применимые технические и операционные требования посредников и центрального депозитария, обязанности сдавать отчеты по находящимся во владении бумагам).

Алина Драгомир заявила, что центральный депозитарий Румынии может использовать следующие системы счетов: личные счета ценных бумаг, открытых на имя владельцев ценных бумаг (отдел реестра), мировые счета ценных бумаг, открытые участниками, на которых зарегистрированы ценные бумаги, принадлежащие клиентам.

Также, каждый счет имеет свой уникальный идентификационный номер согласно процедурам центрального депозитария. А участники системы центрального депозитария могут использовать один или более мировых счетов, а также собственный счет (хаус). Информация, предоставляемая эмитентам (список владельцев ценных бумаг), основывается на отчетах участников.

«Строго запрещена передача собственности между клиентами участников, находящейся на мировом счету, кроме как посредством сделок, за исключением случаев, предусмотренных положениями ASF. Ни один перевод между хаус-счетом и мировым счетом клиентов или между личными субсчетами клиентов в рамках мирового счета, учтенных в собственной

системе посредника бэк-офис – участника в системе центрального депозитария, не должен проводиться без проведения сделки, за исключением: операций выдачи ценных бумаг в заем, операций установления финансовых гарантий с передачей собственности, состоящей из ценных бумаг, операций присвоения гарантий без передачи собственности из ценных бумаг», – отметила Алина Драгомир.

В Румынии посредники обязаны использовать в системах бэк-офис программное обеспечение, которое ежедневно выделяет на субсчетах клиентов как личность каждого клиента, так и находящиеся в его владении ценные бумаги, с регистрацией существующих задач по находящимся во владении ценным бумагам, как следствие осуществления операций по выдаче займа в ценных бумагах, а также операций по установлению их долевых гарантий. Системы посредников бэк-офис должны уметь хранить историю всех сделок с ценными бумагами и операциями с ними, в том числе операции выдачи ценных бумаг в виде займа и выдачи гарантий по ценным бумагам.

Алина Драгомир подчеркнула, что «в июне 2009 года Комитет европейских регуляторов ценных бумаг (CESR) и Европейская система центральных банков (ЕСЦБ) опубликовали «Рекомендации для систем расчетов по ценным бумагам для сделок с ценными бумагами и центральных контрагентов в ЕС», адресованное регуляторам ценных бумаг и властям банковского надзора. В основе рекомендаций ESCB-CESR лежат Рекомендации КППС-МОКЦБ для расчетных систем сделок с финансовыми инструментами (2001) и Методологии соответствующей оценки (2002), а также Рекомендации КППС-МОКЦБ для центральных контрагентов (2004)».

Рекомендации КППС-МОКЦБ от 2001 и 2004 гг. были пересмотрены, что привело к разработке «Принципов КППС-МОКЦБ для инфраструктуры финансового рынка» и соответствующей методологии, опубликованной в апреле 2012 года и декабре 2012 года, соответственно.

В то же время эксперт Санда Нан сказала, что в Румынии участниками клиринга или расчетными банками являются кредитные учреждения, авторизованные BNR или другим органом надзора из другого государства-члена, которое заключило договор по расчету с Центральным депозитарием, договор об участии в системе ReGIS и договор о создании и

исполнении гарантий с BNR, которые участвуют в процессе расчета денежных фондов сделок с финансовыми инструментами, зарегистрированными в Центральном депозитарии, и в которых участниками системы клиринга и расчета и управляемого Центральным депозитарием реестра являются владельцы расчетных счетов.

Делясь опытом Румынии в проведении сделок с государственными ценными бумагами на фондовой бирже, эксперты ASF отметили, что в Румынии существует три платежные системы: одна – для крупных выплат в леях (ReGIS), вторая – для крупных и малых выплат в леях (SENT), третья – для оплаты крупных размеров в евро (TARGET2-România). Также, существует система депонирования и расчета для государственных ценных бумаг и депозитных сертификатов Центробанка (SaFIR) и две системы клиринга и расчета ценных бумаг – RoClear (поддерживаемой Центральным депозитарием, членом группы Фондовой биржи Бухареста) и SIBEX (поддерживаемой депозитарием Sibex, членом группы Sibiu Stock Exchange), которые рассчитываются через систему ReGIS. Все вышеуказанные системы рассчитываются в системе посредством счетов кредитных учреждений, открытых в BNR.

В связи с этим директор Департамента рыночных операций НБМ Нина Савина сказала: «Румыния находится на более продвинутом этапе развития в регулировании, учитывая то, что страна является членом ЕС, и более эффективно применяет директивы ЕС в данной области. В Румынии государственные облигации уже участвуют в сделках на фондовой бирже. Нам предстоит это организовать в этом году, уже сформирована команда, и надеюсь, что нам это удастся».

В завершение семинара говорилось о стратегии развития ситуации на местном рынке. Обсуждение было сосредоточено на инновациях, которые внес проект постановления ЕС о центральных депозитариях и проект TARGET2-Securities, разработанный Евросистемой, который призван в последующие годы изменить систему посттранзакционных услуг на уровне Еврозоюса. Подчеркивалась значимость взаимосвязи рыночной инфраструктуры и развития новых услуг, нацеленной на предоставление доступа к иностранным финансовым инструментам местным инвесторам и рост ликвидности рынков финансовых инструментов.

Флорин ЛЕВЭНЦИКЭ

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 26 июля 2013 года, были переформлены лицензии компаний „MOLDCARGO” S.A., „DONARIS GROUP” S.A., „MOLDASIG” S.A., „KLASSIKA ASIGURĂRI” S.A., „CAPITAL BROKER” S.R.L. и „PARTENER-BROKER” S.R.L., в связи с включением и исключением новых адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Вследствие рассмотрения заявления о выдаче дубликата лицензии страхового-перестраховочного брокера „AUTOBIN-GRUP” ООО, принято решение выдать страховому-перестраховочному брокеру „AUTOBIN-GRUP” ООО дубликат лицензии на право осуществления посреднической страховой и/или перестраховочной деятельности брокера вследствие утери бланка лицензии, действительного до 19 марта 2014 года. Решено аннулировать утерянный бланк лицензии, ранее выданный страховому-перестраховочному брокеру „AUTOBIN-GRUP” ООО.

Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг:

1.1. ценные бумаги согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций:

– акционерного общества „AGENȚIA DE ADMINISTRARE ȘI SECURITATE ECONOMICĂ” (IDNO 1003600078892; мун. Кишинэу, г. Кодру, ул. Извоарелор, 22 „А”) в сумме 12800000 леев в количестве 12800000 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей, с государственным регистрационным номером MD14ASEC1007, за счет денежных взносов;

– акционерного общества „PASC-CON” (IDNO 1003600102081; мун. Кишинэу, ул. Бутучень, 2) в сумме 10000 леев в количестве 10000 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лей, с государственным регистрационным номером MD14PASC1004, за счет денежных средств;

– реструктуризацию предыдущих эмиссий акций акционерного общества „AUGUR-PERLA” (IDNO 1002600047714; мун. Кишинэу, ул. А. Шусева, 111) путем увеличения номинальной стоимости одной простой именной акции от 10 леев до 654 леев за счет чистых активов. Уставный капитал общества после реструктуризации эмиссии составил 17004000 леев, разделенных на 26000 простых именных акций номинальной стоимостью 654 лея, с государственным регистрационным номером MD14AUGU1009.

Рассмотрев материалы, представленные офферентом Владиславом Вышку, Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать проспект обязательного публичного предложения на вторичном рынке ценных бумаг для получения контроля, инициированного офферентом Владиславом Вышку, предметом которого является приобре-

тение 16610 простых именных акций, выпущенных акционерным обществом „RTS-SPICUȘOR” (IDNO: 1003605000425, р-н Чимишлия, с. Михайловка, ул. Штефан Водэ, 16), по цене 0,50 лея за акцию со сроком действия 30 дней со дня объявления.

На основании результатов анализа соблюдения международной страховой компанией „ASITO” АО законодательства о страховании при получении кредита, Административный совет НКФР принял решение взыскать с международной страховой компании „ASITO” АО штраф в размере 15,0 тыс. леев, который перечисляется в государственный бюджет. Кроме того, принято решение предписать руководству международной страховой компании „ASITO” АО неукоснительно соблюдать положения законодательных и нормативных актов в области страхования в части ограничений на совершение сделок страховщиком.

Вследствие рассмотрения заявления о переформлении лицензии ссудо-сберегательной ассоциации „COBANI”, принято решение переформировать лицензию ссудо-сберегательной ассоциации „COBANI” серии CNPF №000274, выданную 24 апреля 2009 года на осуществление деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций на неограниченный срок, путем замены приложения к лицензии с территориальным распространением действия лицензии на соседние административно-территориальные единицы, такие как коммуна Балатина, район Глодень, село Бутешть, район Глодень, коммуна Браниште, район Рышкань.

Вследствие рассмотрения заявления о переформлении лицензии ссудо-сберегательной ассоциации „SPEIA”, принято решение переформировать лицензию ссудо-сберегательной ассоциации „SPEIA” серии CNPF №000212, выданную 24 апреля 2009 года на осуществление деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций на неограниченный срок, путем замены приложения к лицензии с территориальным распространением действия лицензии на новые соседние административно-территориальные единицы: село Делакэу, район Анений Ной, село Пухэчень, район Анений Ной.

Вследствие рассмотрения заявления ссудо-сберегательной ассоциации „CAZANGIC”, принято решение аннулировать лицензию категории А на осуществление деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций ссудо-сберегательной ассоциацией „CAZANGIC” серии CNPF №000171, выданную 24 апреля 2009 года.

Кроме того, в ходе заседания от 26.07.2013 было принято решение о государственной регистрации уставов ссудо-сберегательных ассоциаций „CREDITE-SUDARCA”, „GLIA DIN CROCMAZ”, „MĂGĂCEȘTI”, „TUTUNARI”, „VADUL-RAȘCOV”, „ALBINA”, „ARSUL”, „DOIBĂNIȚA”, „PĂDUREANCA”, „PUȚINTEI”, „COLIBAȘI CREDIT” и „BANI-GARAPRIM” в новой редакции.

Нацбанк начнет работу над раскрытием информации о реальных акционерах банков с MOLDOVA AGROINDBANK

Национальный банк Молдовы (НБМ) начнет работу над раскрытием информации о конечных акционерах банков с Moldova Agroindbank. Об этом сообщил журналистам президент НБМ Дорин Дрэгуцану.

Как передает „ИНФОТАГ”, он сказал, что „поправки в закон „О финансовых учреждениях”, направленные на обеспечение прозрачности в структуре акционеров банков, вступили в силу в апреле нынешнего года.”

„Мы полны решимости внедрить эти положения. НБМ уже разработал ряд регламентов, которые должны быть зарегистрированы в министерстве юстиции. Они должны привнести большую ясность для акционеров банков о поведении регулятора на основе новых требований”, – сообщил Дрэгуцану.

По словам президента НБМ, „главным тестом по внедрению новых норм станет раскрытие конечных держателей акций в Moldova Agroindbank”.

„На данном этапе мы ждем решения Апелляционной палаты Кишинэу, в которой мы обжаловали решение суда сектора Буюкань (оно запрещает регулятору осуществлять какие-либо действия – „И”). Мы надеемся, что это решение будет отменено. И уже когда у нас будут развязаны руки, мы примем очень решительные меры, выведем на чистую воду каждого акционера МАИВ. Потом, шаг за шагом, Нацбанк будет выявлять истинных акционеров и в других банках”, – сказал он.

Он считает „отсутствие прозрачности в структуре акционеров банка одной из серьезнейших проблем”.

„Речь не идет о бюрократии или желании Национального банка получить имена, фотографии. Мы имеем в виду риск того, что в недалеком будущем крупные финансовые кредиторы Молдовы, в частности, внешние кредиторы и инвесторы банковского сектора не захотят расширить свою деятельность в Молдове, так как они не будут знать, с кем имеют дело”, – отметил Дрэгуцану.

По его словам, „согласно поправкам в закон „О финансовых учреждениях”, у Нацбанка будут дополнительные рычаги давления на банк, на его руководство и акционеров, если те не захотят предоставлять информацию”.

„Конечно, будут попытки противиться этому процессу. Успех задуманного будет зависеть от того, как поведут себя суды Молдовы, как быстро и решительно мы внедрим нормы нового закона”, – сказал Дрэгуцану.

Как сообщал ранее „ИНФОТАГ”, в апреле нынешнего года вступили в силу поправки в закон „О финансовых учреждениях”, о Нацбанке, гражданско-процессуальный, исполнительный кодексы и в кодекс об административном суде. Они направлены на повышение прозрачности в банковской системе и предусматривают раскрытие информации о реальных акционерах банков, а также запрет на владение компаниями, зарегистрированными в офшорах, акциями молдавских банков. Также, в законе предусмотрены штрафные санкции за предоставление недостоверных данных о составе акционеров и конечных владельцах банков, блокировании определенных прав – голосования, созыва общего собрания акционеров или включения определенных вопросов в повестку дня для банков, которые не представляют Нацбанку и широкой общественности достоверную информацию о своих акционерах.

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

НКФР аннулировала решение о приостановлении права страховой компании Moldcargo на выдачу страховых полисов «Зеленая карта»

Как отмечается в сообщении Национальной комиссии по финансовому рынку, в частности, админсовет НКФР принял решение отменить запись в протокол №15/9 от 3 апреля 2013 г. «Об исполнительном документе №175-924/13 от 29.03.2013» о приостановлении доступа страховой компании Moldcargo и лиц, ответственных за работу со страховыми договорами, назначенными компанией Moldcargo, к Государственной автоматизированной системе RCA Data, в части, касающейся выдачи в онлайн-режиме страховых полисов «Зеленая карта». Как пояснил агентству InfoMarket зампреда админсовета НКФР Юрий Филип, прежде решение комиссии было основано на решении судебных органов, а поскольку стороны – BNAA (Национальное бюро страховщиков автотранспортных средств) и Moldcargo – пришли к мировому соглашению и отозвали свои иски из судов, НКФР отменила и свое решение, как утратившее юридическую силу.

InfoMarket

Фондовая биржа зарегистрировала куплю-продажу 78 тыс. акций MOLDASIG по 120 леев за штуку

Фондовая биржа Молдовы зарегистрировала 30 июля сделку купли-продажи 78 тыс. акций страхового общества Moldasig по цене 120 леев за акцию.

Как передает „ИНФОТАГ”, в 2012 г. крупный акционер Moldasig – „Росгосстрах” (Россия) неожиданно продал принадлежащий ему мажоритарный пакет „Moldasig” пяти молдавским компаниям. В итоге акционерами становятся восемь юридических лиц РМ, в том числе три государственные компании, среди которых предприятие „Железные дороги Молдовы” (5%), „Почта Молдовы” (4,8%) и Banca de Economii (10,2%), в котором государство владеет 56% акций.

Эксперты страхового рынка, мнением которых интересовались корреспонденты „ИНФОТАГ”, предполагают, что продал пакет акций один из пяти новых акционеров компании.

„Речь идет об ICS Stock-Trading, которая владела 13% акций страховой компании”, – сказали собеседники агентства.

Национальное бюро страховщиков автотранспорта переехало в новый офис

Национальное бюро страховщиков автотранспорта (BNAA) переехало с ул. Штефана чел Маре в офис по улице Митрополита Бэнулеску-Бодони, 57/1 (в помещении CIA ASITO).

Как сообщил директор бюро Руслан Петрусенко для Capital Market, такое решение было принято Административным советом бюро, так как в старом офисе были недостаточно хорошие условия для работы.

„В холодное время года не было отопления, летом отсутствовали кондиционеры. К тому же, помещения было недостаточно для работы всех сотрудников бюро”, – отметил Р. Петрусенко.

Страховая компания „ASITO” S.A. оштрафована на 15 тыс. лей

Национальная комиссия по финансовому рынку приняла решение взыскать со страховой компании „Asito” штраф в размере 15 тыс. лей.

Вследствие анализа данных финансового отчета по состоянию на 31.12.2012, было установлено, что международная страховая компания „ASITO” АО без письменного разрешения Национальной комиссии по финансовому рынку получила банковский кредит в размере 11250,0 тыс. леев, что составляет более 10% уставного капитала общества, не проинформировав орган надзора в течение 5 дней о передаче в залог недвижимого имущества, чем были нарушены положения действующего законодательства.

По итогам первого квартала этого года, компания „ASITO” является третьей компанией на рынке по объемам начисленных брутто-премий, ее доля составляет 16,7%.

Мажоритарным акционером страховщика является британская компания Windon & Flanders Limited, ей принадлежит 50,13% акций. 17% и 16% принадлежат компаниям Dorwan Management Limited и Ourimon Venture Limited из Кипра.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpresa: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрий ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” АО,

филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств „Moldpres” и „InfoMarket”.

Статьи, помеченные знаком публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

„Capital Market”, отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотографий разрешается

только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии „PRAG 3”

„После войны на рынке страхования надо найти и общие интересы”

Интервью с Александром Згардан, президентом страховой компании GARANȚIE

„ПО ИТОГАМ ПЕРВОГО КВАРТАЛА МЫ В ПЕРВОЙ ДЕСЯТКЕ”

– Как сейчас принято, мы начнем с того, что прошло 100 дней с Вашего вступления в должность президента страховой компании Garantiе. Что удалось сделать за это время? Произошли ли какие-нибудь радикальные перемены, и чего не удалось достичь?

– Я хотел достичь, как думают некоторые, невозможного. Хотя я считаю, что нет ничего невозможного. Я хочу сделать компанию такой, какой она не была за все 20 лет своего существования. Я имею в виду положение на рынке, ее имидж, ее команду, динамику внутри компании. Я хочу чувствовать положительную энергию: довольных клиентов, людей, довольных движением вперед. В первые дни моей работы офис компании казался пустым, сейчас, я думаю, атмосфера изменилась. Я многое изменил, надеюсь, к лучшему. Как лидер, я должен заразить окружающих людей своими идеями. Зачастую, это оказывается важнее финансовой мотивации команды. Результаты первого квартала года в сравнении с показателями аналогичного периода прошлого года таковы. В первую очередь, значительно возросли начисленные премии. Уверен, что такие результаты усилий нашей команды только начало, так как сотрудники полностью посвятили себя поставленным целям. Я сказал своим коллегам, что первый год очень важен для того, что намереваемся делать в дальнейшем. Многие проекты можно сравнить с семенами, брошенными в землю, это многолетние культуры, дающие урожай через какое-то время. Рано говорить о результатах по всем направлениям, но они, уверяю Вас, не заставят себя ждать.

– Произошли ли изменения в команде?

– Я избежал ошибки большинства менеджеров Молдовы – массового увольнения при смене высшего руководства. Это означает недовольство людей, то есть, по моему убеждению, отрицательная энергия, отражающаяся позже на деятельности компании. В сущности, я сделал команду сильнее, пополнив ее ряды новыми людьми. Усилены департаменты андеррайтинга, перестрахования, ущерба, юридической службы, продаж. Практически все департаменты были пополнены новыми людьми.

– Были ли какие-либо предложения от акционера касательно деятельности компании? Или Вы пришли к предложениям?

– Акционер дал нам цели. Методов для их достижения много, иногда их надо осваивать и максимально использовать. Я свободен в действиях для достижения поставленных передо мной целей. О них лучше поговорим через год моей деятельности, когда станет возможным оценить реализацию поставленных задач.

– Есть ли стратегия на определенный период? Что она предусматривает?

– Из-за роста показателей за последний период проводим тотальный пересмотр бизнес-плана. Так как стратегия, существовавшая на момент моего назначения, уже не устраивает. Мы думали о необходимости начать ритейл в районах. Предлагается новая парадигма, исходя из того, что присутствие в районах нашей компании отличается от других компаний. Вторым пунктом было завершение полугодия результатами, о которых я уже сказал. Третьим пунктом было желание роста заметности компании, что постепенно и происходит. Далее следует развитие корпоративных продаж, в этой сфере наша компания традиционно была лучшей за все время своей деятельности.

– Страховая компания Garantiе S.A. была создана в 1993 году. В этом году, таким образом, компании исполняется 20 лет. К этой отметке компания подошла развитой, конкурентоспособной, взрослой, наконец?

– Думаю, что это период, когда компания осваивает имеющийся потенциал. Если провести параллель, то многие люди, достигающие зрелости, вступают в новый этап своей жизни. Я уверен, что Garantiе тоже находится на новом этапе своей деятельности, когда люди уже должны нас знать, и мы должны знать людей. Думаю, нам есть, что показать, команда молодая и амбициозная. Условия на рынке благоприятствуют работе, хотя многие со мной и не согласились бы.

– За эти 20 лет были ли допущены какие-то ошибки, если да, то какие?

– Страх думать о большем, думать шире и глубже. На самом деле, это проблема всех людей, родившихся в Советском Союзе. Есть страх осознания того, что большинство идей умирают не оттого, что их не удалось внедрить на практике, а потому, что люди боялись пытаться их внедрить. Наверное, потому, что часто руководствуются поговоркой „Лучше синица в руках, чем журавль в небе”. Но иногда надо внимательнее быть с такими вещами, иначе рискуем остаться с синицей в руках, но без успеха.

– Компания Garantiе в конце прошлого года увеличила уставный капитал с 15,3 млн леев до 19,8 млн леев, для того чтобы получить новые риски в страховании и выйти на сегмент аграрного страхования. Удалось ли этого достичь?

– Это было правильное решение. Сейчас мы работаем на этом сегменте и выполняем все обязательные требования, связанные с ликвидностью и платежеспособностью. Поэтому мы чувствуем себя уверенно. Страхование в сельском хозяйстве является достижением нашей компании, ведь у нас хорошие результаты в новом виде бизнеса, который мы начали с нуля. До конца года мы сбалансируем портфель компании.

– Данные первого квартала показывают, что Garantiе не

находится в числе первых десяти страховых Молдовы?

– Уверяю Вас, что по итогам первой половины года мы входим в первую десятку, даже в первую восьмерку компаний. Могу сказать, что в 2012 году наша компания занимала 15 место среди 18 компаний, которые работали на тот момент. Несомненно, к концу года компания достигнет такого положения, которого у нее никогда не было за все 20 лет работы, и это только начало.

– Вы думали о ребрендинге компании?

– Была такая идея. Если мы и проведем ребрендинг компании, то это произойдет позже, когда мы сможем достигнуть солидных результатов. Даже если это произойдет, это будет в мягком варианте. Ребрендинга не будет до тех пор, пока не будут на ходу все жизненно важные для компании аспекты.

„КАК ЧЕЛОВЕК МОЖЕТ КУПИТЬ ОБЕЩАНИЕ, ЕСЛИ НИЧЕМУ НЕ ВЕРИТ?”

– У Вас больше опыта в сфере страхования в Молдове. В Вашем CV есть такие названия как QBE ASITO, GARANȚIE Asigurări, VICTORIA Asigurări. Кроме того, Вы были членом Экспертного совета при НКФР, обучались за границей, например, являетесь магистром права Вашингтонского университета (США). Учитывая все это, как бы Вы охарактеризовали молдавский рынок страхования с точки зрения развития, добросовестности, внедрения новых методов работы?

– Я думаю, что огромной ошибкой многих лидеров является то, что они стоят за спиной команды, сотрудников, тогда как его место впереди, особенно когда речь идет о работе по достижению предложенных целей. В офисе компании я прихожу первым, и последним его покидаю.

Убежден, что понимание страхования ошибочно. Потребители рассматривают страхование как дополнительный налог. Знаю, что это сложно изменить, но это не значит, что надо сидеть сложа руки. Страховые компании ведут трудную борьбу за долю на рынке, иногда они заходят слишком далеко. В целом люди в Молдове, включая бизнес, смотрят на вещи в краткосрочной перспективе. Нет долгосрочных целей.

Рынок страхования Молдовы носит обязательный характер. Обязательный не только требованием закона. Тут можно говорить о туризме, ипотеке, банковских кредитах и так далее. С другой стороны, страховщики не прилагают особых усилий, чтобы привнести на рынок что-то новое, а наше правительство слишком социалистическое в своей политике. Можно вспомнить пример с наводнением в Котул Морий. Зачем собственникам жилья, находящегося в зоне риска, страховать его, если в любом случае кто-то придет и решит проблемы? Борьба на рынке страхования нешуточная, некоторые компании испортили имидж не только себе, но и всему

рынку, внося свой вклад в искаженное понимание населением страховых услуг.

– Что можно посоветовать страховым компаниям, их акционерам?

– Выработать долгосрочные цели. Акционерам нужна прибыль сейчас, нужны немедленные результаты. Если создадим зрелый и правильный рынок, тогда будет легче. Надо заниматься грамотностью людей. Хотя страхование не является чем-то новым, но его понимание времен СССР уже устарело сегодня. Надо, чтобы люди понимали, что страхование – это услуга, которая облегчает жизнь, это не обязанность. Это можно делать на основе положительных примеров. После всех «войн» на рынке страхования, думаю, наступило время найти и общие интересы, не только индивидуальные. Общие интересы есть, есть много общих дел, а одна компания годы не сделает.

Многие участники молдавского страхового рынка не понимают, что здесь, по сути, речь идет о равенстве на уровне методов применения. Добросовестность очень важна в отношениях с брокерами, клиентами. Думаю, что это менеджеров плохо отражается на политике компаний. У нас ошибочная парадигма бизнеса. Люди не понимают, что бизнес строится по кирпичику годами. Кажется, наступило время повзрослеть.

– Какие есть, по Вашему мнению, наиболее крупные недостатки?

– Картелизация. Разновидность картелизации бизнеса в Молдове. Я устал от так называемых списков, утверждаемых в банках, лицензиговых компаниях, некоторых министерствах, частных компаниях. Например, ряд банков работает только с 3 страховыми компаниями. Даже если это осуществляется на основе конкурса, все равно там есть нарушения, хотя чаще всего отбор компаний проводится без конкурса. Подождите, у меня есть лицензия, и никто не вправе отказать только потому, что работает лишь с определенной компанией. Так происходит в сфере страхования. Есть компании, которые утверждают, что работают только с компаниями первой тройки. Тут, по крайней мере, ясно. А в остальном понятно, что мы имеем дело с нелояльной конкуренцией. Например, клиент идет к автодилеру, где ему говорят, что компания, где он намерен застраховать приобретаемое имущество, не принимается банком, с которым они работают. То есть, банк бьет по бизнесу, который даже не относится к банковской сфере. Чтобы решить эту проблему, ведутся попытки переговоров с банком, создающим проблему. Но это делается на микроуровне, а требуется более широкий подход, системный, чтобы решить проблему. Мы намереваемся интегрироваться в ЕС, но там на этот счет действуют строгие правила.

Другая серьезная проблема связана с равным применением

законов и рыночных правил, то, что должен обеспечить орган по регулированию в сфере страхования. Если система RCA Data была бы доведена до ума, проблема была бы решена.

Существует также вопрос, связанный с комиссионными при продаже страховых услуг, они слишком велики. В Молдове они достигают иногда 50%. Такая яростная борьба за рынок представляет собой разрушительный фактор. Есть примеры компаний, которые слишком увлеклись этой игрой, когда стремление продать дошло до крайности. Думаю, что такие примеры не перестанут появляться, но я уверен, что с течением времени они исчезнут. Стремление к «легким деньгам» еще присутствует на рынке страхования. Слишком высокие комиссионные при продаже услуг наносят ущерб страховому рынку.

– В целом, каково работать на молдавском рынке страхования?

– Мне интересно, но тяжело. Для меня эти слова синонимы, так как то, что сложно, все время является интересным. На рынке страхования было бы лучше, если бы соблюдалась порядочность в межлических отношениях. Погоня за деньгами без правил не может привести к хорошему долгосрочному результату.

– Какова, по-Вашему, формула успеха в страховании?

– Доверие к трем базовым элементам: страховщику, страхователю и посреднику. То есть, вопреки популярным в Молдове мошенническим моделям. Я испытываю отвращение ко всем подобным схемам. В Молдове еще чувствуется влияние 90-х годов, в том смысле, что если соблюдаешь закон, то ты дурак. Экономический рост невозможен без того, чтобы ликвидировать эту проблему. Если нет нормальных правил игры, не будет и здорового развития рынка. В краткосрочной перспективе можно что-то выиграть, используя такие приемы, но в долгосрочной перспективе у страны в таком случае нет будущего. В Молдове самое незнакомое слово – это «доверие», это самое сложное. Страхование – это такой бизнес, который продает обещания. А как человек может покупать обещания, если он ничему не верит?

В ВНАА СЕЙЧАС ИДЕТ ЧТО-ТО ВРОДЕ «ХОЛОДНОЙ ВОЙНЫ»

– Вы давно являетесь членом Административного совета Национального бюро автостраховщиков (ВНАА). Как Вы думаете, изменения в руководстве изменят ситуацию в организации? И, в частности, решат ли проблемы последнего времени в сегменте «Зеленой карты»?

– Трудно сказать в отсутствие конкретных результатов. Раньше проблема заключалась не столько в менеджменте, сколько в бесконечных конфликтах членов. Это как в семье, где родители постоянно ругаются, дети там не вырастут здоровыми. Менеджеры тоже теряются в этой борьбе.

– Вы думаете, что перемены примирят стороны?

– Нет. Скорее, я думаю, война была заморожена. То есть, что-то вроде холодной войны между сторонами-участницами конфликта. Думаю, что плохой мир лучше хорошей ссоры. Сейчас мир, и, думаю, это к лучшему. Я приложу максимум усилий, чтобы изменить ситуацию, разумеется, в той мере, в какой это будет учтено.

– Последний аргумент Национальной комиссии по финансовому рынку относительно более высокой стоимости «Зеленой карты» по сравнению с другими странами региона таков: „Молдова обязана Совету бюро в Брюсселе передавать финансовые гарантии“. Что Вы думаете об этом?

– Это все относительно. По «Зеленой карте» сложно рассчитать ущерб, так как заявления об ущербе приходят с большим опозданием. В то же время, если забыть о цифрах выплаченных возмещений, то прибыльность продукта может показаться относительно высокой. Однако, страховые компании утверждают, что многие заявления об ущербе поступают через два года. Тут есть доля истины. Ведь то же самое можно сказать о методологии подсчета премий. Я с самого начала критиковал эту методологию. С цифрами надо очень внимательно работать людям, которые свободны от посторонних влияний.

– А актуарии?

– Актуариев очень мало, это во-первых. Их в Молдове пять или шесть. Необходимо больше актуариев, а во-вторых, они работают с цифрами, предоставленными страховыми компаниями, а эти данные, думаю, надо проверять и перепроверять.

– Что Вы можете сказать о сотрудничестве НКФР со страховщиками?

– Иногда НКФР очень жестко действует. Есть ряд конкретных предложений, например, обязанность удерживать 20% рисков, переданных в перестрахование. В Молдове есть такие высокие риски, что даже если собрать все страховые компании, они все равно не смогли бы удержать 20%.

Есть нереальные для выполнения законодательные требования, компании получают штрафы за их нарушение. Это касается и системы бонус-малус. Единственное, что можно пожелать страховым компаниям – соблюдать закон.

Я, как управляющий страховой компанией, выступаю за ликвидацию износа, хотя надо понимать, что это означает существенный рост страховых премий.

Беседовала
Татьяна СОЛОНАРЬ

Экономическая реальность в цифрах

Медленно, но уверенно экономика страны подает признаки восстановления при поддержке, в основном, динамичного развития кредитования, денежных переводов из-за границы и потребления. Таковы выводы публикации “Realitatea Economică”, разработанной Центром Expert-Grup. Так, в мае совокупный объем новых кредитов увеличился на 19,2%. Основной вклад отмечен со стороны кредитов в национальной валюте для компаний, в то время как кредиты в иностранной валюте для экономических агентов снизились на 33,9% по сравнению с прошлым годом. В первой половине года совокупный объем денежных переводов вырос на 10,6%, при том что объем переводов из России увеличился, а из стран Европейского союза упал.

С одной стороны, считают эксперты, эта ситуация отражает восстановление потребления, с другой стороны, создает инфляционное давление в долгосрочной перспективе. Таким образом, основной вызов, с которым сталкивается Нацбанк, заключается в поддержании стабильности цен на фоне постоянного наличия излишней ликвидности в экономике. Важно, чтобы этот риск попал в поле зрения и других профильных органов (например, министерства финансов), чтобы совместными усилиями улучшить деловой климат и направить денежную массу на инвестиционную деятельность, полагает эксперт Адриан Лупушор.

Отрицательный момент связан с портфелями банков, которые пока испытывают влияние большой доли неудачных кредитов и плавающего экспорта, при том

что экспорт в страны СНГ упал на 8,7%. Более того, нерешенные финансовые проблемы в Banca de Economii и судебные разбирательства между акционерами Moldova Agroindbank ставят под угрозу стабильность банковского сектора.

Кроме того, недавние климатические аномалии могут ударить по восстановлению сельского хозяйства, которое ожидается в этом году, а это может иметь прямые последствия для экономического роста. За первые пять месяцев 2013 года правительство выделило на бюджетные средства для сельского хозяйства только 47,5% от запланированной суммы, здесь отмечен самый низкий уровень выполнения бюджета по сравнению с другими отраслями. Большинство фондов были использованы на дотации для приобретения

средств производства, в то время как для сельской инфраструктуры и развития технологий выделено намного меньше средств.

За первые шесть месяцев этого года, совокупное сельскохозяйственное производство упало на 3,5%, экспорт увеличился на 23%, импорт на 10,5%. Экспорт пищевых продуктов и животных занял второе место, составив 18,1% от общего объема экспорта.

Доходы государственного бюджета выросли на 8,2% по сравнению с предыдущим годом, что служит хорошим предзнаменованием для будущей налоговой консолидации. Поступления акцизов увеличились на 24,4%, поступления НДС – на 17,6%, что подтверждает факт восстановления экономики, основанного на потреблении.

Индексы потребительских цен выросли на 5,7%. Три ключевых фактора объясняют эту резкую динамику. В первую очередь, Национальное бюро статистики изменило методологию расчета индекса потребительских цен путем включения цен на фрукты и овощи, которые впервые продаются в этом году, то есть дороже. Во-вторых, восстановление потребления хозяйств, умеренное и подпитывающее в определенной мере инфляционное давление со стороны спроса. В-третьих, постепенное обесценивание национальной валюты дало дополнительный стимул росту цен.

Финансовые показатели. Банки выдали на 19,2% больше кредитов, в основном в национальной валюте, экономическим агентам – доля таких кредитов увеличилась на 60,5%. Кредиты в зарубежной валюте для экономических агентов снизились на 33,9%. Совокупный объем новых кредитов в национальной валюте снизился на 24,1%, а в иностранной валюте – на 32,2%. Эта ситуация в основном обусловлена финансовыми проблемами в Banca de Economii, где совокупный объем депозитов снизился на 14,2%. В то же время, большинство коммерческих банков расширило депозитные портфели.

Совокупный объем экспорта вырос на 12,7%. Все же, отмечено замедление экспорта в страны ЕС из-за экономических проблем, испытываемых этими странами. Экспорт в страны СНГ сохраняет свои лидирующие позиции, увеличившись на 13,8%. Самым впечатляющим стал рост экспорта в Турцию – в 3,6 раза больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. В итоге, Турция стала третьей страной по объему молдавского экспорта, обойдя Италию.

Импорт растет медленнее по сравнению с экспортом, но благодаря росту потребления темпы роста импорта не спадают.

Кристина МИРОН

В Сынжере будет открыт бизнес-инкубатор, в котором будет работать 20 компаний и создано 100 новых рабочих мест

По сообщению пресс-службы Минэкономики Молдовы, об этом говорилось в ходе визита в Сынжере замминистра экономики Дмитрия Годорожа, который подчеркнул, что одним из приоритетов правительства является развитие инфраструктуры поддержки предпринимательства для содействия экономическому развитию, как на региональном, так и на национальном уровне.

Он отметил, что малые и средние предприятия вносят существенный вклад в рост ВВП Молдовы. Замминистра экономики ознакомился в Сынжере с ходом подготовки к вводу в эксплуатацию бизнес-инкубатора и встретился с его будущими резидентами. В инкубаторе будут находиться как производственные компании, так и фирмы по предоставлению услуг в области консалтинга, ремонта компьютеров, автошокола, СМИ и т.д.

Дмитрий Годорожа призвал будущих резидентов бизнес-инкубатора работать «по-белому», отметив, что правильность работы каждого хозяйствующего субъекта является необходимым условием для устойчивого развития страны. По его словам, условия работы, предлагаемые бизнес-инкубатором, в том числе арендная плата в размере 30% от рыночной цены, бесплатные услуги юридической и бизнес-консультации представляют собой значительный скачок для развития новых компаний. Замминистра экономики отметил, что до сих пор было инвестировано более 10 млн леев в развитие бизнес-инкубаторов в Штефан Водэ и Леова в 2011 г., 15 млн леев – в открытие бизнес-

инкубаторов в Резине, Сынжере и Кошнице в 2012 г.

В этом году были запланированы инвестиции в 14,3 млн леев для двух бизнес-инкубаторов в Ниспоренах и Чадыр-Лунге. При открытии новых бизнес-инкубаторов был принят во внимание опыт бизнес-инкубатора в Сороках, созданного в 2009 г. при поддержке правительства Норвегии. За 3 года там разместилось 17 предприятий, которые открыли 125 новых рабочих мест. В 2012 г. оборот компаний, работающих в бизнес-инкубаторе, составил около 8 млн леев, а отчисления в бюджет – 1,8 млн леев.

InfoMarket

Госпредприятие “Железная дорога Молдовы” будет реорганизовано

ГП “Железная дорога Молдовы” будет реорганизовано в три коммерческих предприятия – по пассажирским, грузовым перевозкам и железнодорожной инфраструктуре. Об этом на заседании, приуроченном ко Дню железнодорожника, объявил министр транспорта и дорожной инфраструктуры Василе Ботнарь, передает «МОЛДПРЕС».

“Эти реформы, проведенные по образцу европейских стран, позволят оптимизировать затраты и создать новые возможности для развития. В результате каждая единица будет отвечать за конкретные области”, – сказал министр.

Он также отметил, что власти инициируют инвестпроекты по электрификации железной дороги и строительству европейской железнодорожной колеи для привлечения новых транзитных потоков. Уже стартовали некоторые инфраструктурные проекты, в том числе по восстановлению поврежденного участка путей Джурджулешты-Кагул, и по строительству участка европейской железнодорожной колеи, которая свяжет порт

Джурджулешты и железную дорогу Румынии, уточнил Василе Ботнарь.

В настоящее время общая протяженность сети железных дорог в нашей стране составляет 1157 км.

Почтовые ведомства Молдовы и Франции внедрят систему быстрых электронных денежных переводов

Государственное предприятие Poșta Moldovei подписало Соглашение о сотрудничестве с почтовой администрацией Франции в области быстрых электронных денежных переводов. Они будут осуществляться посредством системы IFS Всемирного почтового союза.

Как сообщил агентству «ИНФОТАГ» начальник отдела финансовых операций Думитру Настас, пока проводится тестирование системы, но уже в сентябре жители Молдовы и Франции смогут воспользоваться новой услугой.

«Тарифы будут установлены ближе к сентябрю, по согласованию с французскими партнерами. Постараемся, чтобы тарифы были конкурентоспособными в нашей стране», – подчеркнул он.

Денежная оплата и перевод, как в Молдову, так и во Францию будет осуществляться в пределах от 30 минут до 24 часов.

«До сих пор мы не осуществляли денежных переводов во Францию напрямую, только на бумажном носителе. Они доходили больше, чем за неделю, поэтому мы решили ускорить этот процесс», – сказал Настас.

По его словам, ранее подобное соглашение было подписано с «Почтой России». Благодаря системе «Форсаж», граждане Молдовы могут осуществлять немедленные денежные переводы из России.

Настас сообщил, что «Почта Молдовы» планирует подписать такое же Соглашение с Почтой Румынии.

ИНФОТАГ

Суверенный фонд Норвегии хотят разделить на части

Фонд национального благосостояния Норвегии вскоре может быть разделен на несколько частей. С таким предложением выступила лидер оппозиционной Консервативной партии Эрна Сольберг.

Фонд национального благосостояния, или Государственный пенсионный фонд Норвегии, является крупнейшим в мире. По состоянию на июль 2013 г. объем активов в фонде достиг уровня в \$740 млрд. Фондом управляет инвестиционное подразделение Центрального банка Норвегии (Norges Bank Investment Management, NBIM).

Государственный нефтяной фонд был создан в 1990 г. Правительство начало перечислять средства в фонд в 1996 г. В 2006 г. Государственный нефтяной фонд был переименован в "Государственный пенсионный фонд – Зарубежье". Стоит отметить, что со временем в инвестстратегии фонда произошли довольно существенные изменения.

В 1998 г. в портфель инвестиций фонда впервые вошли акции. Акции развивающихся рынков были добавлены в 2000 г. В 2011 г. начались инвестиции в коммерческую недвижимость.

Согласно заявлениям Ингве Слингстада, главы NBIM, фонд постепенно увеличивает долю инвестиций в развивающиеся рынки, при этом сокращая долю вложений в европейские активы. Кроме того, меняется и структура портфеля облигаций: средства фонда будут преимущественно вкладываться в облигации стран с низкой долгой нагрузкой.

Тем не менее, фонд продолжает оставаться под управлением

только одной компании. Рвущиеся к власти оппозиционеры хотят изменить эту ситуацию, считая, что если разделить пенсионный фонд на несколько частей, то конкуренция между несколькими управляющими компаниями поможет увеличить общий объем средств.

"На мой взгляд, текущий объем инвестиций является слишком большим для управления только в рамках одного фонда. Его можно было бы разделить на несколько частей. В этом случае конкуренция между несколькими фондами могла бы пойти на пользу общему результату. Кроме того, у фондов может быть различная инвест-стратегия. Я думаю, эта идея вполне заслуживает дальнейшей проработки.

Структура пенсионного фонда не менялась с момента его основания в 1996 г. Мне кажется, это неправильно. В Консервативной партии Норвегии убеждены, что

конкуренция способна помочь повысить совокупную доходность фондов, которые будут управлять средствами национального благосостояния страны.

При этом речь идет о стремлении повысить доходность наших инвестиций из средств фонда без повышения степени риска. Кроме того, речь должна идти о вложениях на долгосрочную перспективу, а не о краткосрочных спекуляциях".

Точка зрения Эрны Сольберг очень существенна в плане дальнейшего развития структуры пенсионного фонда страны.

Согласно последним опросам, Консервативная партия Норвегии во главе с Эрной Сольберг заметно опережает правящую Рабочую партию Норвегии во главе с премьер-министром страны Йенсом Столтенбергом.

Парламентские выборы в Норвегии пройдут в начале сентября этого года.

Vodafone подала в суд на Telecom Italia

Итальянское отделение Vodafone Group подало иск против Telecom Italia, требуя компенсации в \$1,3 млрд за злоупотребление доминирующим положением на рынке. В мае компанию уже наказывали на \$138 млн за нарушение антимонопольного законодательства.

Крупнейшая телекоммуникационная компания Италии Telecom Italia может быть оштрафована на \$1,3 млрд. Как сообщает Reuters, отделение Vodafone на Апеннинском полуострове подало иск в суд Милана, обвиняя Telecom Italia в злоупотреблении доминирующим положением на внутреннем рынке страны.

В исковом заявлении говорится, что Telecom Italia допустила ряд нарушений в период с 2008 по 2013 год "с целью и намерением подорвать рост конкуренции на рынке фиксированной связи".

Сама Telecom Italia уже отвергла все обвинения и заявила, что готова доказать свою невиновность. Компанию уже штрафовали на \$138 млн за нарушение антимонопольного законодательства. В мае регуляторы Италии сочли Telecom Italia виновной по делу, истцами которого выступили третий по величине мобильный оператор страны Wind и телекоммуникационная компания Fastweb. Лидер на рынке Италии намерен обжаловать и это решение.

Отметим, что новое судебное разбирательство приходится на период, когда Telecom Italia пытается избавиться от своего подразделения стационарной телефонной связи из-за растущей конкуренции в данном сегменте рынка. Кроме того, компания терпит серьез-

ные убытки: ее потери в первом полугодии составили \$1,87 млрд.

Испания готовится принять меры против Гибралтара

В воскресенье, 4 августа, министр иностранных дел Испании Хосе Мануэль Гарсия-Маргальо заявил, что в Мадриде рассматривают возможность ввести сбор за пересечение границы с Гибралтаром в размере 50 евро.

Таким образом правительство хочет возместить убытки испанских рыбаков, которые пострадали от действий Гибралтара, начавшего на своей территории строительство искусственного рифа, пишет Lenta. ru.

Гарсия-Маргальо озвучил и другие правительственные инициативы, в частности, предложил закрыть воздушное пространство Испании для самолетов, следующих в Гибралтар, а также остановить подвоз материалов для строительства рифа.

После этого главный министр являющегося территории Великобритании Гибралтара Фабиан Пикардо сравнил Испанию с Северной Кореей, а британский премьер-министр Дэвид Кэмерон заявил, что «серьезно обеспокоен» ситуацией на границе Испании и Гибралтара.

Испания неоднократно заявляла претензии на Гибралтар, перешедший к Великобритании в 1713 году по условиям Утрехтского мирного договора, в Лондоне же территорию считают своей, указывая в том числе на результаты референдума 2002 года, на котором 98% гибралтарцев проголосовали за сохранение британского управления.

Цены на зерновые на мировых рынках обрушились

До самого низкого уровня за последние 34 месяца упали мировые цены на кукурузу, когда в середине дня 5 августа на Чикагской товарной бирже за бушель этой культуры (25,4 кг) давали 4,56 доллара. Столь низких цен не было с октября 2010 года.

Рынки отреагировали на поступающие сообщения о приходе в аграрные регионы США влажных и достаточно холодных масс, что способствует хорошему урожаю кукурузы.

Резкое снижение цен на кукурузу вызвало в свою очередь падение цен на пшеницу, которые опустились до 13-месячного минимума. За сессию зерновая культура потеряла 2,3% своей стоимости, цена бушеля пшеницы (27,2 кг) опустилась до 6,4525 доллара. Это самое низкое значение с июня 2012 года.

ArcelorMittal получила квартальные убытки в размере \$780 млн

Как сообщает агентство Bloomberg, компания ArcelorMittal объявила о результатах II квартала и сократила свой годовой прогноз на фоне слабости стального спроса. Компания сообщила о чистых убытках в размере \$780 млн за апрель-июнь 2013 г. на фоне снижения продаж и прибыли. Стальные поставки во II квартале составили 21,3 млн т, что на 1,7% выше по сравнению с I кварталом. Продажи компании за квартал составили \$20,197 млрд, что на 10% ниже уровня прошлого года (\$22,478 млрд).

Прибыль до налогообложения составила \$6,5 млрд по сравнению с \$7,1 млрд годом ранее. Прибыль компании пострадала от слабости спроса в таких регионах, как Европа и США. «На рынках, где мы работаем, видимый спрос слабее, чем ожидалось, поэтому наши поставки были меньше, чем ожидалось», — отмечает Адитья Миттал, финансовый директор компании. — Прогноз роста мирового спроса в текущем году составит только 3%, и то за счет сильного Китая».

Квартальные показатели по Ebitda снизились до \$1,7 млрд по сравнению с \$2,6 млрд годом ранее.

Чистая прибыль Metro Group в первом полугодии составила 17 млн евро

В первом полугодии 2013 года немецкая розничная группа Metro сократила продажи на 2,3% по сравнению с прошлым годом показателем, до 30,8 млрд евро, говорится в сообщении компании.

Без учета курсовых разниц выручка Metro Group в январе-июне снизилась на 1,9%. С корректировкой на продажу и закрытие части магазинов продажи ритейлера увеличились на 0,1%.

Чистая прибыль Metro Group по итогам первого полугодия составила 17 млн евро против убытка в размере 98 млн евро годом ранее.

На домашнем рынке Metro — в Германии — выручка ритейлера снизилась на 0,7%, до 11,9 млрд евро, в странах Западной Европы — на 6%, до 9 млрд евро. В Восточной Европе продажи сократились на 2,3%, до 8 млрд евро. Единственным регионом, где компании удалось увеличить продажи, стали страны Азии и Африки (рост на 7,5%, до 1,9 млрд евро).

Во втором квартале выручка Metro Group снизилась на 3,6% — до 15,3 млрд евро (без учета курсовых колебаний — на 3%). В Германии продажи компании сократились на 2,4%, в Западной и Восточной Европе — на 5,4% и 4,7% соответственно.

Основные доходы Metro Group приносит сеть магазинов Metro Cash & Carry. Выручка этого подразделения за полугодие снизилась на 2,9%, до 14,8 млрд евро.

Продажи гипермаркетов Real в первом полугодии упали на 6,2%, до 5 млрд евро. В Восточной Европе сеть сократила выручку на 19,7%, поскольку показатели гипермаркетов Real на Украине и в России не включались в отчетность с 1 марта и с 1 апреля соответственно (в прошлом году Metro договорилась о продаже магазинов Real в Польше, Румынии, России и на Украине французскому ритейлеру Auchan).

Metro Group объединяет более 2,2 тыс. магазинов торговой площадью 13 млн кв. м более чем в 30 странах.

Банк Англии признался в помощи нацистам

Подтверждением тому стали выдержки из хроники Банка 1950-х годов. Согласно опубликованным архивам, Британский банк помог нацистам реализовать украденное в Чехословакии золото.

Нелицеприятный эпизод истории Банка Англии относится к периоду после начала нацистской оккупации Чехословакии в 1939 году. Согласно документам, Британский банк реализовывал в то время золото от лица германского "Рейхсбанка". Более двух тысяч слитков были конфискованы нацистами у чехословацкого Центробанка — их "переписали" с одного счета на другой. Физически большая часть драгметалла при этом находилась в Лондоне.

Операции проводились под давлением со стороны так называемого "Центробанка для Центробанков" — Базельского банка международных расчетов (БМР). Перевод средств был проведен именно в этом учреждении, передает "Взгляд". Как отмечается, меры Банка Англии принимались вопреки политической линии британского правительства.

В марте 1939 года золото, которое тогда оценивалось в 5,6 миллиона фунтов стерлингов, было передано со счета Национального банка Чехословакии в БМР на счет, управляемый от имени "Рейхсбанка". В мае того же года от драгоценного металла "избавились" в Бельгии, Нидерландах и Великобритании. Британские власти после вторжения нацистов в тогдашнюю Чехословакию "заморозили" все активы Германии. В нынешних ценах стоимость чехословацкого золота составила бы 736 миллионов фунтов.